

Sveriges största tidning om droger och nykterhet

accent

Nº2 2019

En tidning från
IOGT-NTO

131

miljarder kronor
i ideellt arbete

Yolanda Bohm,
frispråkig transaktivist
som valt nykterheten

Modig

Kokain Det vita giftet • **Kärahär** växtplats för gemenskap
Forskarrapport Så drabbar alkohol äldre • **Cannabis** på
danskt recept • **Samarbete** om skuggstrategi i ANDT-frågan

PLUS

Rebecka Åhlund
om sitt nya liv

STIPENDIER ATT SÖKA

Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond

Stipendium ur fonden kan tilldelas medlem i IOGT-NTO som utbildar sig till läkare eller tandläkare. Den sökande ska ha varit medlem i rörelsen minst tre år samt vara icke-rökare. Beslut om stipendium ur fonden sker under hösten.

Ange i ansökan sökandens namn, adress och telefonnummer.

Ansökan ska sändas till Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond, IOGT-NTO, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm, senast 31 maj 2019.

Stiftelsen Oskar Franzéns Stipendiefond

Fonden instiftades 1975. Oskar Franzén var under sin levnad en av förgrundsgestalterna i svensk nykterhetsrörelse och visade i sin verksamhet på många sätt sin vilja att stödja utbildning för den helnyktra sektorn.

Fondens ändamål är därför att ge hjälp till utbildning för helnyktra ungdomar som är medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen och som kan förväntas att i framtiden förbli aktiva i denna rörelse. Utdelning av avkastning av disponibla medel sker på Oskar Franzéns födelsedag den 5 oktober.

För att vara berättigad att söka stipendium ska sökanden:

- vara under 25 år
- vara aktiv medlem i IOGT-NTO-rörelsen
- kunna ange ett definierat utbildningsändamål till vilket stipendiet ska användas
- efter genomgången utbildning dokumentera densamma

Ålder och den aktiva gärningen som medlem i rörelsen ska skriftligen styrkas.

Ansökan ska vara Stiftelsen Oskar Franzéns Stipendiefond, IOGT-NTO, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 30 augusti 2019.

Ansökningsblankett rekvireras från ovanstående adress.

IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse

Enligt beslut kan ansökan om medel ur IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse sökas till:

- aktiviteter och utbildning som bedrivs inom IOGT-NTO-rörelsen som indirekt eller direkt stimulerar till aktiviteter bland ungdomar
- som bidrag till studerande ungdomar. Särskild vikt läggs vid ansökningar från studerande inom områdena socialt arbete, media, sjukvård och polisväsende
- som bidrag till fritidsanläggningar, kursgårdar och dylikt för ungdomar

Under 2019 kommer anpassning av lokaler för ungdomsverksamhet att prioriteras.

Ange i ansökan sökandens namn, adress, telefonnummer och konto.

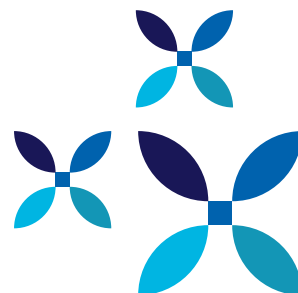
Ansökan ska vara IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse, IOGT-NTO, Joakim Löfbom, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 31 maj 2019.

IOGT-NTO-rörelsens kursgårds- och samlingslokalfond

Fonden har bildats för att främja bevarande av och stödja i första hand upprustning av centralt och av distrikt ägda kursgårdar. Fördelningen avser i detta fall de prioriterade kursgårdarna.

Beslut om fördelning av bidrag sker i maj. Ansökan ska vara Riksstyrelsen, IOGT-NTO-rörelsen, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 29 mars 2019.

Eventuella frågor besvaras av Joakim Löfbom, tel 08-672 60 00.

Innehåll #2 2019

10

Foto: David Magnusson

Yolanda Bohm har ordet i sin makt.

TEMA Kokain – det vita giftet

Foto: Gerald Bermudez

22 "Regeringen lovade oss guld och gröna skogar", säger Cristian Romo.

Foto: iStockphoto

28 Tullens beslag av kokain ökar. Och det kokain som beslagt är allt starkare.

Foto: Nathalie C. Andersson

31 "Vi ska höras i debatten", säger Peter Moilanen, Narkotika-politiskt centrum.

Röster

5 **Om narkotika** och medberoende.

Politik

- 6 **Skuggstrategi** ska ge bättre ANDT-strategi.
- 8 **Svenska folket** mer tillåtande mot alkohol.
- 9 **Nya EU-regler** ska ge bättre koll på alkohollobbyisterna.

Porträtt

- 10 **Yolanda Bohm** nykter transaktivist som inte tar några genvägar.

Forskning

- 16 **"Äldres drickande** en politisk fråga."
- 18 **Journalister mer alkohol-kritiska** än allmänheten visar undersökning.
- 19 **Forskarrapporten:** Så drabbar alkohol äldre.

I rörelse

- 38 **Sparkrav** för IOGT-NTO både 2018 och 2019.
- 39 **Medlemmen Ann Hageus** vill få barn i kris att skratta.
- 40 **Unga värmlänningar** gör film om alkohol.
- 41 **Varannan** firade en vit jul
- 42 **Kongressförberedelser** eldar på engagemanget.

Reportage

- 20 **Tema:** Kokain – det vita giftet.
- 32 **Gemenskap för alla** hos Kärnhär i Kristinehamn.
- 36 **Rebecka Åhlund** skrev loggbok om sitt första nyktra år.
- 44 **Cannabisresor** till Köpenhamn.

Kultur

- 43 **Hjärtskärande** om en familjs kamp.

Ordföranden

- 50 **Johnny Mostacero** om folkrörelsers största tillgång.

Samvetslöst utnyttjande

På sidan 44 rapporterar Accents Jens Wingren om en bussresa från Göteborg till Köpenhamn. Det är inte vilken turistresa som helst. Ombord på "Gröna bussen" befinner sig människor vars mål är att besöka en klinik i Köpenhamn och få medicinsk cannabis utskrivet. Resan organiserades genom en facebookgrupp av Angela de Cabo, som lider av en obotlig cancer. Eftersom hon inte får cannabis utskriven av läkare i Sverige reser hon varje månad till Köpenhamn och sin danska läkare.

Det är lätt att känna empati för medmänniskor som lever med svåra smärtor, och att önska dem den bästa smärtlindring de kan få. Ingen ska behöva ha ont i onödan. Men det vi samtidigt ska kräva är att den medicin som erbjuds, och som subventioneras med skattemedel, ska uppfylla de villkor och den evidens som gäller för all annan medicin i Sverige. Främst för patientens skull. Men också för att vinningslystna och samvetslösa krafter inte ska tjäna pengar på andras olycka. Att den som är sjuk och har ont griper efter halmstrån är förstäligt. Det som inte är förstäligt är hur andra (i missriktad välvilja, av okunskap, eller båggedera) kan uppmuntra det.

Bakom cannabisindustrin står starka krafter med ett bottenlöst vinstintresse. Släpper vi in medicinsk marijuana i stugvärmen utan samma rigorösa krav på evidens och kontroll som gäller för andra läkemedel är vi illa ute. För bakom knuten väntar legaliseringsivrarna på sin tur.

Ulrica Ambjörn
chefredaktör

"Vinningslystna och samvetslösa krafter ska inte tjäna pengar på andras olycka."

Ulrica väljer

Alkoholfri

öl var den kategori drycker som ökade mest, med hela 41 procent, i Sverige 2018. Därmed har alkoholfri öl gått om lättöl.

Stureplansgruppens

nattklubbar som följer trenden i London och Berlin och satsar på drinkar med alkoholfri sprit.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning: 11 mars
Nästa nummer: 3 maj

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51
ulrica.ambjorn@iogt.se

Eva Ekeröth

Reporter
073-372 62 50
eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren

Reporter
073-372 62 50
jens.wingren@iogt.se

Layout och produktion

Spektra

Omslag

Foto: David Magnusson

Bildbehandling

Fernando Medina/Spektra

Adress Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Telefon 08-672 60 50

Mejl accent@iogt.se

Webbplats www.accentmagasin.se

IOGT-NTO:s förbundskansli

Tel: 08-672 60 00, Besöksadress:

Gammelgårdsvägen 38, Stora
Essingen, Stockholm, www.iogt.se

Annonsbokning accent@iogt.se

Tryck V-TAB, Vimmerby.

Obeställt material Tidningen svarar
inte för insända, obeställda texter
och bilder, samt förbehåller sig
rätten att redigera insänt material.

Lagring Allt material i tidningen
Accent lagras och kan publiceras
elektroniskt. Icke anställda måste
meddela eventuellt förbehåll mot
sådan lagring och publicering.

I princip publiceras inget material
med sådant förbehåll.

ISSN 0345-0406.

Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Adressändring

medlemsservice@iogt.se

Prenumeration

08-672 60 38

prenumeration@iogt.se

295 kr/år (8 nummer)

SVERIGES
TIDSKRIFTER

Miljömärkt trycksak
3041 0083

”Jag har varit medberoende”

 Jag har varit med-beroende, men förstod det inte förrän efter många år. För mig var en alkoholist någon som satt på parkbänken. Jag vet nu hur vanligt det är med beroenden av olika slag och även medberoende. Har sett och ser runt mig. En virre eller konjak till kaffet är gott. ett glas vin till en köttbit måste man ha. en drink före maten är gott.

ett glas när man lagar mat tillsammans är trevligt. ett glas vin efter jobbet för att koppla av. en kall öl är gott när man är törstig. ett glas vin gör mig lugn. Nu har jag varit duktig och belönar mig med ett glas. ett glas vin till pizzan måste man bara ha, gärna lite finare och dyrare för att dölja sitt beroende ännu mer. ta en sup och var som en människa.

Jag har flera nyktra alkoholisterna runt mig som berättar, och jag har själv levt med en som var beroende. Ja det finns hur mycket som helst att skylla på när allt egentligen handlar om att bedöva sig och att fly från livet och från sina känslor. Istället för att göra något åt det som gör ont och skaver i livet.
Gunilla Eddeborn

”De tjänar pengar på folks elände”

 Jag skriver för att göra min röst hörd. Många tycker att man är tråkig när man valt att inte dricka. Kanske gapigare och vågar säga vad man tycker när man druckit? Tycker ändå att samhället är mer tolerant nu än förut, tycker att det är bra att tv visar alkoholfria drinkar till exempel. Tv är ju

väldigt bra för den riktar sig ju mot alla människor. En sak jag skulle vilja ta upp är att många ungdomar hamnar i klorna på knark. Det är ju så att vi många gånger väljer att inte se, och att vi är fördömande, trots att vi inte vet vad som ligger bakom. Jag själv valde att inte dricka,

för jag var rädd att bli alkoholist som min pappa. De som vinner på droger är ju främst de som säljer droger och tjänar pengar på folks elände.

Tack för ordet och för en bra tidning som tar upp mycket.

Inger Ivarsson
Lysekil

Ur flödet

 En del ser IOGT-NTO som en alkoholpolitisk plattform i kampen mot en skadlig alkohollagen, andra ser den som mysiga gången man träffar varje onsdag. Inget är fel, och båda behövs. IOGT-NTO har ju som mål att utmana alkohollagen på olika sätt.

Andreas Ek-Sarfranz
i IOGT-NTO diskussion.

”Någon finns det som blir glad av att här är en generation som inte tycker att de har tillräckligt mycket att förlora. Någon vars verksamhet blir mer lönsam ju mer gränsen mellan bruk och missbruk suddas ut.”

Krönikören Anna Björklund i Metro om droget i bekantskapskretsen.

Mest läst på accentmagasin.se i februari

- 1 Cannabis på danskt recept
- 2 Forskarrapport: Så drabbas alkohol äldre
- 3 IOGT-NTO satsar på skuggstrategi
- 4 Drogmix bakom ökning av kokain dödsfall
- 5 Alkohol kan förändra gener och leda till ökat begär
- 6 ”Vi måste engagera oss i narkotikapolitiken”
- 7 WHO vill omklassificera cannabis

”Sverigedemokraternas förslag innebär att mer än 10 000 platser i allmän kurs skulle försvinna.”

Staffan Myrbäck, tidningen Folkhögskolan, om att SD vill minska anslaget till folkbildningen med närmare 1 miljard kronor.

Här finns plats för din röst!
Skriv till accent@iogt.se

IOGT-NTO satsar på skuggstrategi

Hur ska regeringens framtida alkohol-, narkotika-, dopning- och tobakspolitik se ut? IOGT-NTO satsar på att påverka politiken genom att ta fram en skuggstrategi.

TEXT Emelie Svensson

Förebyggande Sverige har en nationell ANDT-strategi för alkohol-, narkotika-, dopning- och tobakspolitik, som regeringen ansvarar för. I maj 2020 avslutas nuvarande strategiperiod. Därför har IOGT-NTO redan nu tagit initiativet till att – i samarbete med andra organisationer och experter – ta fram en ”skuggstrategi”. Alltså ett alternativ till hur framtidens ANDT-strategi kan se ut.

– Vi tycker att det är viktigt att regeringen tar fram en ny strategi. Och om möjligt en ännu bättre, säger Irma Kilim, drogpolitisk chef i IOGT-NTO.

ANDT-strategins övergripande mål är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador av alkohol, och ett minskat tobaksbruk.

– Vi vill visa vilka områden som är viktiga att ha med och vad man bör jobba

”Vi önskar tydligare och mer konkret hjälp till de som jobbar med frågorna, exempelvis vilka metoder som fungerar.”

Irma Kilim, drogpolitisk chef IOGT-NTO

med på nationell och regional nivå, säger Irma Kilim.

Hon menar att det är viktigt för IOGT-NTO att framtidens ANDT-strategi är konkret och verklighetsnära. Och att den måste synliggöra behovet av politiska åtgärder.

– Det är inte bara vård och behandling som är viktigt, ett förebyggande arbete måste genomsyra hela strategin. Vi önskar tydligare och mer konkret hjälp till de som jobbar med frågorna, exempelvis vilka metoder som fungerar. Vi tycker inte bara att man ska fokusera på dem som har ett missbruk, utan man måste arbeta för att sänka konsumtionen totalt i hela samhället, säger hon.

Flera experter är inblandade i att ta fram skuggstrategin.

– Vi är i ett tidigt skede nu och vi är många som ska samsas om innehållet. Men vi ser positivt på att fler organisationer hör av sig till oss om de tycker att arbetet låter intressant. De är välkomna att bidra till arbetet med att sprida skuggstrategin, säger Irma Kilim.

Planen är att skuggstrategin ska vara färdig i november 2019.

– Vi tror att en skuggstrategi är det bästa sättet att påverka den slutprodukt som vi hoppas att regeringen tar fram. Vi har inte hört ännu om de kommer att ta fram en ny strategi till 2020 eller inte, men vi vill uppmuntra till det, och dessutom påverka vad som står i den.

Irma Kilim menar att skuggstrategin är ett sätt att engagera IOGT-NTO:s medlemmar.

– Det är frågor som de bryr sig om. Och man kan använda det på lokal nivå genom att prata med sina lokala beslutsfattare så att de i sin tur påverkar på nationell nivå.

Fakta

De tar fram skuggstrategin

- Håkan Leifman, tidigare direktör i Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.
- Per Leimar, politisk sekreterare i IOGT-NTO.
- Gunborg Brännström med erfarenhet från Sveriges kommuner och landsting, SKL.
- Linda Nilsson, World Federation Against Drugs, WFAD.
- Göran Boethius, Tobaksfakta.
- Irma Kilim, drogpolitisk chef i IOGT-NTO, med flera.

Färre narkotikabeslag 2018

Gränskontroll Tullverkets statistik visar på en minskning i antal beslag med 15 procent. Samtidigt har man beslagtagit mer kokain och heroin än på många år. Framför allt ses en minskning i antalet tillslag i post- och kurirflöden. Den totala mängden beslagtagen kokain och ecstasy har dock ökat markant, trots att beslagstillfällena var färre. Tullverket uppskattar samhällsnyttan av sina beslag till 2,6 miljarder kronor.

Jens Wingren

Foto: iStockphoto

Foto: Xoiram42/Flickr/CC BY 2.0

Vill förbjuda lådvín

Norge Ett lådvinsförbud kan rädda 30 liv om året, menar Helsedirektoratet, motsvarigheten till den svenska Socialstyrelsen. Därför vill de att politikerna ska begränsa eller helt förbjuda vin i stora förpackningar.

– Har man en öppen trelitersbox i skåpet är det lättare att ta ett glas vin än om man måste öppna en ny flaska, säger Linda Granlund, divisionsdirektör i Helsedirektoratet, till NRK.

En organisation som hyllar förslaget är Actis, en paraplyorganisation för 32 frivilliga aktörer inom berusningspolitik: ”Vi är glada över att myndigheten är så modig att de pekar ut lådvinerna.”

Folkhälsoministern Åse Michaelsen säger däremot att ett förbud är helt uteslutet.

Emelie Svensson

90

församlingar är alkoholcertifierade av organisationen Vita nykter. Det innebär att kyrkan och församlingslokalen helt avstår från alkohol i alla former, även alkoholen i nattvardsvinet.

Läs mer på accentmagasin.se/nykterhet/vitanykter

Chockhöjning av alkoholskatt

Qatar Ett sexpack öl kommer att kosta minst 200 kronor under VM i herrfotboll 2022 i värdlandet Qatar, som har ett statligt alkoholmonopol. Det är bara utlänningar som är bosatta i Qatar som överhuvudtaget har möjlighet att köpa alkohol.

Jens Wingren

Fler drogpaket ökar våldet

Narkotika Allt mer narkotika sänds via posten, vilket gör att butikspersonal ofta utsätts för hot och våld. Polisen vill nu möjliggöra granskning av misstänkta paket. I år ska omfattningen av problemen kartläggas av Handelns utredningsinstitut.

Emelie Svensson

Röstar om svampar

Colorado Denver kan bli den första amerikanska staden där användande av psykedeliska svampar inte längre leder till åtal. I maj ska invånarna rösta i frågan efter att 5 500 personer skrivit under en namninsamling. Lagförslaget gäller dock inte full legalisering, utan handlar om att polis och domstolar kraftigt ska nedprioritera innehav, odlande och användning av svampar som innehåller det narkotikaklassade ämnet psilocybin.

Emelie Svensson

Foto: iStockphoto

Svenskarna mer tillåtande till alkohol

Svenskarna blir alltmer tillåtande till alkohol och berusningsdrickande. Och även till att dricka i barns närvaro. Det visar Alkoholindex 2018.

Alkoholindex Det är Systembolagets dotterbolag IQ som presenterar sin årliga mätning Alkoholindex, baserat på 4 240 intervjuer med personer över 16 år. IQ urskiljer tre trender i årets resultat:

- Kvinnor är mer tillåtande. Män har historiskt haft en mer tillåtande attityd till alkohol. Men skillnaden mellan män och kvinnor minskar. Den grupp som har den tydligaste utvecklingen mot en mer

tillåtande syn på alkohol är kvinnor över 45 år.

- Okej att bjuda minderåriga. Allt fler tycker att det är okej att bjuda sina egna barn under 18 år på alkohol. 2010 ansåg 56 procent av svenskarna att det var helt fel, 2018 är motsvarande siffra 37 procent. Allt färre anser också att det är helt fel att bli berusad när barn är med.

- Vardagsdrickande är mer accepterat. Allt färre tycker att det är helt fel att använda alkohol för att slappna av en vardagskväll. Framförallt har äldre blivit mer tillåtande, medan trenden bland de yngsta, 16–29 år, går åt motsatt håll.

Ulrica Ambjörn

IOGT-NTO-medlem partiledare

Nyvald "Det är superroligt! Jag känner mycket glädje och förtroende", säger Farida al-Abani, som valdes till partiledare i Feministiskt initiativ, FI, tillsammans med Gita Nabavi vid partiets kongress i februari.

Farida al-Abani har länge varit engagerad

i nykterhetsrörelsen och blev vid IOGT-NTO:s senaste kongress i Karlstad utsedd till Årets eldsjäl. Hon har i dagarna tillträtt en tjänst som verksamhetsutvecklare i Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet, NBV, i Stockholm.

Ulrica Ambjörn

Foto: Jens Wingren

➤ Lyssna på en intervju med Farida al-Abani på Accentpodden

48 miljoner kronor för cannabisreklam

Super Bowl Det är ingen tvekan om att det finns stora pengar i cannabisbranschen. Exempelvis var cannabisföretaget Acreage holdings villiga att betala 48 miljoner kronor för att få sända en 60 sekunder lång reklamfilm under Super Bowl, en av de största händelserna på amerikansk tv. Mediabolaget CBS sade dock nej med hänvisning till sin policy.

Jens Wingren

”Är det verkligen så illa? frågar folk. Jag kan leta upp och placera ett gäng skunkar utanför deras fönster varje kväll så får de se.”

Mike Wondolowski i Carpinteria, som bor granne med växthus där det odlas cannabis, intervjuas av New York Times. Boende i området planerar nu att stämma cannabisodlarna på grund av lukten.

Thailand legaliserar medicinsk cannabis

Sydostasien Från och med januari är det tillåtet att använda cannabis i medicinska syften i Thailand. En thailändsk politiker kallade lagen för en nyårsgåva från parlamentet till det thailändska folket rapporterar TT. Cannabis har tidigare använts för smärtlindring i Thailand men förbjöds under 1930-talet.

Sydostasien har tidigare varit en region med mycket stränga narkotikalagar. Men i höstas rapporterades att Malaysia nu överväger att legalisera cannabis för medicinskt bruk. Nu har Thailand hunnit före med sin legalisering och blivit regionens första land att tillåta medicinsk cannabis.

Jens Wingren

Foto: iStockphoto

Bättre koll på alkohollobbyn

Nya regler tvingar EU-parlamentariker att redovisa möten med lobbyister.

EU Alkoholindustrin lägger årligen 80 miljoner kronor på att påverka europeiska politiker och tjänstemän. De nya reglerna möjliggör för medborgare att bevaka vilka de folkvalda träffar, och därmed möjlighet att ställa dem till svars. Kalle Dramstad, politisk sekreterare i EU-frågor och drogpolitik i IOGT-NTO, är placerad i Bryssel. Han välkomnar de nya reglerna.

– När det gäller de frågor vi arbetar med så kommer de nya reglerna göra det enklare att se var alkoholindustrin lägger pengar och personaltid. Det gör det enklare för oss att förbereda inför möten eller ställa politiker till svars om de till exempel aldrig träffar folkhälsorepresentanter, säger han.

Att det innebär att även IOGT-NTO:s aktiviteter blir synligare ser han som positivt.

– Personligen tycker jag bara det är positivt att vårt arbete kommer synas i fler mötesloggar på parlamentet. Vissa parlamentariker redovisar redan möten frivilligt.

Irma Kilim är drogpolitisk chef i IOGT-NTO:

– IOGT-NTO har länge kritiserat EU-parlamentet för den minimala insyn allmänheten haft när det kommer till vilka som påverkar politikerna, säger Irma Kilim i ett pressmeddelande.

Också IOGT-NTO träffar politiker och tjänstemän i EU i syfte att främja en politik med folkhälsan i fokus.

– Att IOGT-NTO:s viktiga arbete i framtiden blir synligt även i Europaparlamentets mötesloggar förstärker bara stoltheten för vad vår rörelse åstadkommer, säger Irma Kilim.

Ulrica Ambjörn

Foto: Ulrica Ambjörn

Kalle Dramstad, IOGT-NTO, är positiv till de nya reglerna.

”Nykterheten har räddat mig många gånger”

Redan på högstadiet gjorde *Yolanda Bohm* valet att vara nykter. Ett val som grundade sig i att hon inte ville fuska med sina känslor.

TEXT Anna Fredriksson FOTO David Magnusson

▼ Yolanda Bohms
debutbok *Ikon*.

”Jag är uppvuxen med hip-hop, det finns paralleller mellan antik poesi och hiphop. Som poeter har vi kontakt med en konstform som funnits i 5 000 år. Vi står på giganter axlar.”

Hon är bra, säger den unga tjejen i kafékassan och ser förtjust ut när hon förstår att jag väntar på spoken wordartisten, poeten och transaktivisten Yolanda Bohm. Kommer hon med i det populära tv-programmet På spåret i par med poeten Bob Hansson får också en äldre publik lära känna henne.

– Vi provfilmade, det var Bob som frågade om jag ville testa. Men vi förlorade med 8–24. så jag tror inte det blir något, säger Yolanda Bohm när hon beställt och satt sig tillrätta.

För ett drygt halvår sedan sa hon upp sig från arbetet som konstlärare på en folkhögskola för att på heltid frilansa med att snacka från en scen. Som konferencier, föreläsare eller som spoken wordartist. Det är en scenkonstform som gränsar till teater. Yolanda Bohm läser egna texter och rappar – fast utan musik.

Hon har också gett ut sin första bok, *Ikon*, med poesi om allt från kolonialism till döden och kroppen. Och kärlek.

– Den har nästan fått för positivt bemötande, bara en dålig recension, konstaterar hon.

En del av dikterna handlar om hur det kan vara att leva som transperson. Men det finns igenkänning även för andra som ser sig som kvinnor och vet vad sexism och patriarkala strukturer kan innebära.

Yolanda Bohm vill skapa opinion runt transpersoners levnadsvillkor och rättigheter.

– Folk ska inte ha makt över min öppenhet. Men det handlar inte om att jag ska bli känd, det jag driver kommer från min community och behövs för att

världen ska bli lite bättre. Jag mår tillräckligt bra för att stiga fram, då har jag också ett ansvar att göra det.

För den som avviker från normer runt kön och identitet finns en stor utsatthet.

– Mest våldutsatta av alla grupper i samhället är icke-vita transkvinnor. Livslängden hos transpersoner i världen är låg på grund av mord, överfall, suicid och dåliga operationer.

Många mår dåligt på grund av samhällets värderingar och den diskriminering de möter. Brist på stöd och hjälp, kanske både i det egna nätverket och inom vården bidrar till psykisk ohälsa. Bland unga transpersoner uppges en majoritet att de har haft självmordstankar.

Hur öppen Yolanda Bohm själv är bedömer hon utifrån sammanhanget, om det känns säkert eller inte.

– Jag gillar att dansa, men går jag ut måste jag ha en medvetenhet kring det som händer. Om någon raggar på mig kan det finnas olika skäl till det, en del kan innebära fara.

▶ YOLANDA BOHM RAMIREZ

Ålder: 31 år. **Bor:** Kollektiv i Huddinge. **Familj:** På fyra kontinenter; partner, mamma, bror, kusin i Stockholm. **Gör:** Spoken word- och standup-artist, föreläsare, konferencier. Skriver poesi, essäer. **Har tidigare jobbat som:** Konstlärare, fritidsledare, klätterinstruktör, eldartist. **Planer:** Föreställning på Unga Klara på nationaldagen. **Hobby:** Tv-spel, helst Super Smash Brothers. **Pronomen:** Både hon och hen går bra att använda om Yolanda Bohm.

Att hon alltid är nykter är bra för säkerheten.

– Min nykterhet har räddat mig i många situationer.

Yolanda Bohm började aldrig dricka i högstadiet, trots att många runt omkring henne i Stockholmsförorten Skogås gjorde det, och det fanns en hets runt alkohol. Ett av skälen att hon bestämde sig för att vara nykter var att hon mådde dåligt.

– Då såg jag det som en stolthet att reda ut mina känslor utan fusk. Samtidigt fanns en rädsla att jag skulle kunna fastna i alkohol. Jag är en beroendepersonlighet, när jag väl gillar någonting fastnar jag lätt. Jag spelade mycket tv-spel, jag åt mycket. Jag visste att jag flydde in i saker, i en slags eskapism.

I släkthistorian finns krigstrauman och erfarenhet av flykt från Chile.

– Dessutom ville jag inte riskera att göra min mamma ledsen genom att dricka.

Det var ont om pengar under uppväxten, om Yolanda Bohm fick 100 kronor ville hon inte lägga dem på alkohol.

– Sedan fanns det en politisk övertygelse redan där och då, jag hade koll på reklam riktad mot barn och sådana saker. Men kanske just den anledningen är en efterhandskonstruktion, funderar hon.

När Yolanda Bohm pluggade till fritidsledare i en klass där många drack blev det ändå så att hon också gjorde det under en period.

– Redan i min gymnasieklass drack och missbrukade många. Då var jag nykter av vana, nu hade jag inget svar längre på varför jag inte drack. Efter ett halvår kom jag på att ”jag är ju nykterist för att det är bra för mig”.

”Jag blir arg när Pridefestivaler är sponsrade av alkoholföretag som uppmanar folk att festa bort sin sorg med alkohol.”

Då slutade hon tvärt.

– Jag har alltid varit lite för mycket, aldrig behövt dricka för att bli modig, det är jag redan. Det handlar om adhd, impulsivitet och dumdristighet.

Hon jobbade som fritidsledare i fem år i Skogås och Huddinge. Då ingår att prata med unga om alkohol och droger.

– Att bemöta ungdomar när man själv har rätt att dricka, och de kanske till och med sett dig full på stan, kan vara svårt. Jag fick en annan trovärdighet i deras ögon.

Nykterheten valde hon på högstadiet och vegan blev Yolanda Bohm i 20-års-åldern. Idag är båda valen lika självklara. Så bokreleasen för *Ikon* var förstas en nykter tillställning. Något som chockade uthyrarna av lokalen. Själva hyran var

nämligen att garantera en viss försäljning i baren.

– ”Va? Alkoholfria alternativ. Vi har saft och öl”, sa de. Då var det tur att rapparen Petter har samma bokförlag som jag och dessutom tagit fram två egna fantastiska alkoholfria alternativ. Jag blev chockad, och glad, att han visste vem jag var och att han ville sponsra mig med alkoholfritt bubbel.

Att boksläppet skulle vara nyktert handlade om tillgänglighet säger Yolanda Bohm; Alkoholnormen utesluter människor av flera olika skäl, till exempel ålder och religion, och den skapar otrygghet och våld.

– Jag blir arg när Pridefestivaler är sponsrade av alkoholföretag som uppmanar folk att festa bort sin sorg med alkohol. Hbtq-personer har överlag

högre missbruk och högre riskbruk. Det är idiotiskt att bidra till att öka konsumtionen i en grupp som redan lider. Om företagen verkligen vore intresserade av att stötta oss skulle de bara ge oss pengarna, säger hon.

Det som sker i hbtq-världen är i mycket en upprepning av det som sker i det omgivande samhället.

– Det finns en stor missbrukskultur bland transpersoner, partykultur bland bögar och hemmadrickande bland flator, säger Yolanda Bohm, som ibland funderar på vad alkohol och droger skulle kunna göra med hennes konstnärskap:

– Men jag tycker om smaken av alkohol, jag har aldrig blivit bakis, är eskapistiskt lagd och har en beroendepersonlighet. Allt det tillsammans säger mig att jag inte ska dricka. ✖

YOLANDA OM TRANS OCH SPRÅK

- ▶ När vi pratar om omvärlden bestämmer vi också hur den ser ut. Därför är det helt enkelt en grundläggande anständighet att använda rätt pronomen som han, hon och/eller hen för den person det gäller.
- ▶ En transperson identifierar sig inte alls eller delvis inte, med det kön hen har fått sig tilldelat vid födseln. Könskorrigering och transition är bra termer att använda när någon sedan anpassar sin juridiska status och sin kropp.
- ▶ Det är lätt att fixeringen hos media på intima detaljer tar fokus från det som är viktigt att prata om. Som hur många transpersoner som övervägt att ta sitt liv, och hur många som faktiskt tar sitt liv, 33 procent.
- ▶ Könsidentitet och sexuell läggning är två olika saker. En transperson kan alltså vara homosexuell eller hetero.

▲ ”Bara tanter och transor bär pärlhalsband.” Så avslutas Yolanda Bohms dikt 5 år av pärlor.

”Äldres drickande en politisk fråga”

Över 60 olika sjukdomar orsakas helt eller delvis av alkohol. ”Det är en form av diskriminering att inte uppmärksamma äldres alkoholvanor” säger Eva Eriksson, SPF.

TEXT Ulrica Ambjörn

Livsstil I Sverige liksom i många andra länder ökar antalet äldre. Alkohol ökar risken för sjukdomar och olyckor i alla åldrar, och för äldre ökar riskerna ännu mer. I forskarrapporten *Alkohol och äldre* tar internationella forskare ett helhetsgrepp på ämnet.

Eva Eriksson, ordförande i SPF seniorerna som företräder 265 000 medlemmar, tycker att detta är en fråga som behöver uppmärksammas betydligt mer:

– Det här är frågor som diskuteras alldeles för lite. Vi talar inte om för våra medlemmar vad de ska göra, men vi har en uppgift att informera om risker och konsekvenser i frågor som berör dem. Och även att berätta att de som avstår alkohol ökar chansen att få ett längre och friskare liv, säger hon.

Alkoholkonsumtionen och därmed relaterade skador, både kroniska sjukdomar och akuta skador, har ökat bland

”Vår uppgift är att berätta att de som avstår alkohol ökar chansen att få ett längre och friskare liv.”

Eva Eriksson, ordförande i SPF seniorerna

äldre i Sverige under de senaste åren. Mellan 1997 och 2017 har till exempel antalet dödsfall bland män på grund av skrumplever, som har ett direkt samband med alkohol, tredubblats. Bland kvinnor har antalet dödsfall fyrdubblats.

– Detta är en politisk fråga. Det är en form av diskriminering att inte uppmärksamma äldres alkoholvanor, bland annat kopplingen till psykisk ohälsa och ensamhet. Men också alla andra sjukdomar och olycksrisker som kan kopplas till alkohol. Fallolyckor är till exempel väldigt vanligt bland äldre, och de får ofta allvarliga följder, säger Eva Eriksson.

Av rapporten framgår att fler än 60 olika sjukdomar orsakas helt eller delvis av alkohol. Hit hör bland annat cancer, hjärt-kärlsjukdomar och diabetes. Samtliga är sjukdomar som är vanligare bland äldre. Men även risken för olycksfall och andra skador ökar med åldern (se även sidan 19). Även om man inte dricker så mycket, eller dagligen. I rapporten hänvisas till att det inte finns några vetenskapliga belägg för att alkohol skulle vara nyttigt för äldre.

Slutsatsen är att den nivå som utgör den minsta risken för hälsan är – noll. Och de flesta äldre personer skulle förbättra sin hälsa om de drack mindre.

Ju tidigare förebyggande insatser sätts in desto större möjligheter att begränsa skadorna och det mänskliga lidandet, och i förlängningen samhällets kostnader.

– Kommuner, landsting, vård måste öka medvetenheten och kunskapen i den här frågan. Det ska vara en självklarhet och komma in naturligt i sjuksköterskeutbildningen, i hälsoundersökningar och vid vårdplanering, säger Eva Eriksson.

– Jag kommer också att ta upp frågan med äldreministern Lena Hallengren när vi träffas.

Fakta

Om rapporten

► Bakom forskar-rapporten *Alkoholen och samhället 2019: Alkohol och äldre*, står IOGT-NTO, Svenska läkaresällskapet, svensk sjuksköterskeförening och CERA, i samarbete med Stiftelsen ansvar för framtiden. Rapporten utgör en översikt av internationell och svensk forskning.

► Forskarna som skrivit rapporten är Sven Andreasson, Tanya Chikritzhs, Frida Dangardt, Harold Holder, Timothy Naimi och Tim Stockwell.

➤ Se även sidan 19.

➤ Läs mer på accentmagasin.se/forskning/forskarrapport2019

Professor efterlyser alkoholteam i vården

Äldrevård De kommande 30 åren väntas det ske en 50–100 procents ökning av antalet 65-plussare. I rapporten *Äldre och alkohol – Om utmaningarna inom äldreomsorgen i Norden*, fastslås att den ökande alkoholkonsumtionen bland äldre väntas resultera i ett större antal alkoholrelaterade skador. Evy Gunnarsson, professor vid Stockholms Universitet, efterlyser i rapporten mer utbildning och handledning för hemtjänstpersonal: ”Precis som det finns demensteam, vill jag se fler alkoholteam.”

Emelie Svensson

Foto: Istockphoto

Ökad risk för våld mot gravida

Västerbotten Risken att utsättas för våld under graviditeten ökar för kvinnor vars partner missbrukar alkohol. Det visar en studie gjord vid Umeå universitet. Det finns en stark koppling mellan en alkoholmissbrukande partner och risken för gravida att uppleva våld och oro för sin säkerhet. Det visar resultaten i en befolkningsstudie baserad på data från 2010 till 2016 i Västerbotten gjord vid Umeå universitet.

Ulrica Ambjörn

”Den enda säkra mängden alkohol att dricka, är inget alls – eftersom vissa foster är mer genetiskt sårbara för alkohol än andra.”

Forskare på University of Washington som studerat 84 tvilling- och syskonpar, som alla var utsatta för alkohol som foster i mammans mage. Studien publicerades i *Advances in Pediatric Research*.

Ökad risk för depression

Cannabis Forskare från Oxfords universitet och McGills universitet i Montreal säger att cannabisbruk hos unga är en "viktig folkhälsofråga", rapporterar BBC. Deras studie visar att risken att drabbas av depression i vuxen ålder är 37 procent högre för den som använt cannabis som ung.

Jens Wingren

Foto: Amendlinphotosac/Flickr/CCEBY 2.0

Alkohol kan trigga migrän

Studie Alkohol kan ligga bakom många migrän-attacker visar nederländsk forskning. Bland fler än 2 000 migränpatienter i Nederländerna var det mer än en tredjedel som uppgav att alkohol triggar migränanfall. Men ofta är det fler faktorer i kombination med alkohol som påverkar.

Emelie Svensson

Självreglering fungerar inte

Alkoholreklam Alkoholindustrin bryter ständigt mot sina egna regler och riktlinjer när det gäller marknadsföring enligt en ny studie som utvärderat ölreklam i samband med basketbollmatcher. "Kontrollen måste ligga på oberoende myndighet", säger en av forskarna, från University of Connecticut Health Center.

Eva Ekeröth

Foto: Istockphoto

Journalister mer alkoholkritiska

Journalister upplever att alkohol är ett större samhällsproblem än vad allmänheten i genomsnitt gör.

Sverige Det visar en studie från Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, JMG, på Göteborgs universitet, där 891 journalister deltog. Journalisternas svar ställdes mot data om inställningen till alkohol inom allmänheten, insamlat av SOM-institutet 2017.

Journalister visar sig vara mer skeptiska till att tillåta alkoholförsäljning i livsmedelsbutiker och tycker i större utsträckning än allmänheten att det vore en bra idé att höja skatten på alkohol. Bara 12 procent av journalisterna vill tillåta alkoholförsäljning i livsmedelsbutiker, jämfört med 27 procent bland allmänheten. 32 procent av journalisterna tycker att det vore bra med en höjning av alkoholskatten, jämfört med 19 procent av allmänheten.

En något större andel av journalisterna, 74 procent, anser att alkoholens negativa samhällskonsekvenser väger tyngre än de positiva följderna av

alkohol. Bland allmänheten är samma siffra 61 procent.

På arbetsplatsen upplever få av journalisterna i panelen att alkohol är viktigt för gemenskapen, 18 procent instämmer delvis i påståendet. Nästan alla uppger att det erbjuds alkoholfria alternativ på personalfester och att det råder nolltolerans mot alkohol på arbetstid. 10 procent instämmer delvis i påståendet att deras arbetsplats är mer tillåtande vad det gäller alkohol än andra arbetsplatser.

När Accent frågade ett flertal större mediehus 2017 uppgav samtliga att de hade en alkoholpolicy. Men i undersökningen från Göteborgs Universitet svarar drygt hälften av journalisterna att deras arbetsplats saknar alkoholpolicy. Ytterligare en fjärdedel säger att de inte vet. Bara 17 procent svarar att arbetsplatsen har en alkoholpolicy som också tillämpas.

Jens Wingren

Så drabbar alkohol äldre

Fallolyckor är en stor olycksrisk för äldre. Vanligast är skador i handled och höftled.

► **Cancer** För människor äldre än 65 år i Sverige uppskattar forskarna i rapporten att alkohol svarade för 571 dödsfall 2014 i de sju cancerformer som WHO för närvarande klassar som alkoholrelaterade.

► **Demens och kognitiv funktion** Hög alkoholkonsumtion är starkt knuten till utvecklingen av alzheimers. Alkoholsyndrom är den största påverkbara orsaken till demens.

► **Trafikolyckor** Risken för trafikolyckor är större för äldre förare än för yngre vid samma alkoholkoncentration i blodet. Olycksrisken ökar även vid mycket låga doser, samt i samverkan mellan alkohol och medicinering.

► **Fallolyckor** Även låga nivåer av alkoholkonsumtion har negativ påverkan på balansen hos personer över 65 år.

► **Fysisk och psykisk misshandel** Alkoholkonsumtion, både hos offret och förövaren, har gång på gång identifierats som en riskfaktor för misshandel av äldre.

► **Depression och självmord** Cirka 20 procent av personer över 65 år med depression har en alkoholdiagnos. Skadligt alkoholbruk dubblar risken för självmordsförsök.

► **Alkoholberoende** Risken för alkoholberoende riskerar att öka då äldre är känsligare för alkoholens skadeverkningar.

► **Andra tillstånd** Det finns en rad kroniska sjukdomar som delvis orsakas eller förvärras, av alkoholbruk. Exempelvis sjukdomar i andningsorganen, gikt, Parkinson och sömnproblem.

Ulrica Ambjörn

Källa: *Alkoholen och samhället 2019: Alkohol och äldre*, utgiven av IOGT-NTO, Svenska läkaresällskapet, Svensk sjuksköterskeförening, CERA, Stiftelsen ansvar för framtiden.

INNEHÅLL: 22 "Regeringen har lämnat oss i sticket"
28 Kokainet allt starkare 31 "Vi behöver spjutspetsar"

Det vita giftet

I sydamerikanska Colombia
produceras mer kokain än någonsin.
Detta två år efter att regeringen lovade
betala bönderna för att sluta odla
koka. Europa översvämmas av kokain
och i Sverige stiger dödssiffrorna.

TEXT Kinga Sandén FOTO Gerald Bermudez

A man, Carlos Romo, is walking on a dirt path in a lush tropical forest. He is wearing a dark blue t-shirt, black pants with orange accents, and a dark baseball cap. He is looking to his left. The background is filled with dense green foliage and trees.

▼ Carlos Romo är bonde i Putumayo i Colombia, och har tidigare odlat koka. Nu är familjens gård en del av det nationella omställningsprogrammet.

”Regeringen har lämnat oss i sticket”

Familjen Romo Chamorro gick med i regeringens omställningsprogram och slutade odla koka. Ett beslut Elias Romo idag ångrar.

TEXT Kinga Sandén FOTO Gerald Bermudez

▶ Vivian Acosta och Danyeli Romo hjälper sin farmor med att rensa böror till lunchen.

▶ Utsikt över Las Delicias och lant-skolan. Här lever Adriana Chamorro och Elias Romo med fyra av sina sju barn med familjer.

bara mättande grönsaker som kassava och matbanan. Men maten är det minsta problemet, säger Adriana Chamorro, där hon sitter på baksidan och pressar färskost genom en silduk med barnbarnen springande runt sig.

Familjen vet att utbildning är den enda långsiktiga vägen ur fattigdomen, utsattheten och beroendet av kriminella nätverk. Så inkomsterna från kokan har de investerat. De av barnen som velat har fått studera, en son är lärare och en dotter är miljöingenjör.

Nu vill minstingen läsa till fysioterapeut. Men pengarna är slut.

– Jag är desperat faktiskt, säger 18-årige Cristian Romo.

– Jag vill bort från slitet i solen och alla faror med kokan, men nu vet jag inte hur det ska gå till.

En kusin har tvingats hoppa av sina studier efter två år. Han daglönar som skördarbetare. Med det enda som ger pengar – koka.

Hur kunde det bli så här?

Cristian Romo sammanfattar det rätt väl:

– Regeringen lovade oss guld och gröna skogar och sedan lämnade de oss i sticket.

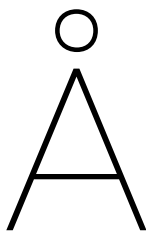
Familjens situation är inte ovanlig bland de 99 000 hushåll som gått med i omställningsprogrammet. De som registrerade sig och förstörde sina kokaplantor skulle få teknisk hjälp och rådgivning för att

ställa om till lagliga grödor. De skulle också få ett bidrag på motsvarande 2800 kronor i månaden i ett år för att överleva under omställningen.

Programmets utformning visar på flera viktiga insikter. För det första att den tidigare politiken inte fungerar. Under de senaste tjugo åren har en miljon hektar koka förstörts genom besprutning, en halv miljon hektar grävts upp av polisen, och tusentals bönder fängslats. Men odlingarna har inte minskat, utan ökat. Kokan planteras igen, på samma mark eller precis intill, med tre månader till skörd. För det andra att kokabönderna inte är vanliga kriminella, och absolut inte rika. De är desperata människor som saknar marginaler och alternativ.

Genom programmet tar regeringen på sig ansvaret för att ha lämnat landsbygden vind för våg och låtit kriminella grupper kontrollera den. Därför utlovades även en genomgripande landsbygdsreform. Staten skulle upprätta ordning och säkerhet i kokaregionerna, öppna skolor och vårdcentraler, dra el och mobilnät, och det allra viktigaste för bönderna: bygga vägar och skapa kanaler för kommersialisering av legala grödor.

– Vi ska skörda majs nu, men jag har ingen att sälja till. Det har hänt att vi låtit fåglarna äta upp det vi inte äter själva. Bara transporten kostar mer än vi får för majs, säger Cristians storebror Carlos Romo.

ren som kokabönder syns på familjen Romo Chamorros hus vid den gropiga vägens slut i Putumayo i södra Colombia. Det är inte ett skjul på

träpålar, utan har murad grund och putsade väggar med fönsterlösa öppningar.

Köket har inget kylskåp – till det räcker inte elen från solpanelen på taket – men det är stort som ett svenskt vardagsrum. Här lagade Adriana Chamorro tre mål om dagen till sju barn, åtta barnbarn och 15 skördarbetare, tills de gick med i det statliga programmet för att ställa om till lagliga grödor. Något de ångrar.

– Förr åt vi kött varje dag, och odlade tomat och gurka till sallad. Nu odlar vi

◀ Carlos Romo odlar majs som ett led i omställningen, men har svårt att hitta köpare.

▶ FN och medier har dokumenterat hur väpnade grupper har tvingat bönder som slutat att så koka på nytt. Över fyrtio lokala ledare som har främjat omställningsprogrammet har mördats.

Han knäcker loss en majscolv från den gulbruna, slaka plantan och pillar loss kornen medan han pratar.

På fältet där vi står, en kvarts gångväg genom träskig regnskog från bostads- huset, växte tidigare koka. De torra uppgrävda buskarna ligger kvar här och var. På fältet intill har grannen kvar sina manshöga, ljusgröna kokabuskar, rätt lika benjaminfikus. När kokablad från en hektar har förädlats till koncentrerad kokapasta återstår ett kilo som enkelt kan transporteras till uppköparen i en ryggsäck. Efterfrågan är konstant. Med fyra skördar per år blir inkomsten runt 28 000 kronor. Samma yta majs ger just nu ungefär en tiondel i inkomst. På ett år ger en hektar två skördar på sammanlagt runt ett ton majs.

– De som köper upp kokapastan kommer till byn, så det tar oss två timmar fram och tillbaks. Majsen måste vi köra i ett par dagar på hästar och åsnor och

”Vi ska skörda majs nu, men jag har ingen att sälja till. Det har hänt att vi låtit fåglarna äta upp det vi inte äter själva.”

Carlos Romo

sedan hyrd lastbil, säger Carlos Romo.

Vägen som slutar vid familjens hus liknar mer en stig med grästuvor och stora gropar. Först några kilometer bort börjar en grusig och gropig landsväg

som är farbar för en vanlig bil. Många av kokabönderna bor ännu mer avlägset och måste frakta allt på hästar som leds genom regnskogen. Kokan har varit den enda möjliga försörjningen på stora delar av landsbygden, och ensam stått för den lilla utveckling som skett.

– Före kokan dog folk hemma av malaria därför att de inte hade råd att ta sig till vårdcentralen, minns brödernas far Elias Romo.

När han var 13 år kom kokan till bygden, och folk började köpa boskap, förbättra sina hus – och överleva.

– När mina barn blev sjuka betalade vi en läkare. Om barnbarnen blir sjuka nu vet jag inte vad vi gör. Vi har ett litet kapital kvar, men det tar snabbt slut nu när vi inte har några inkomster. Och grannarna kan vi inte låna av, de flesta är ju lika pankas som vi.

Av allt de blivit lovade är det enda de fått den första utbetalningen på 2800

kronor. Under det första året, fram till september 2018, hade fyra av tio familjer som gått med inte fått en enda utbetalning, enligt FN:s drogorgan UNODC. Sju av tio har inte fått något av den utlovade rådgivningen. Några vägar eller nya möjligheter till kommersialisering har ingen sett röken av.

Polis och militär har hela tiden fortsatt förstöra kokabuskar med våld. På några håll har de jagats bort av desperata bönder som krävt att regeringen uppfyller sina löften. Det ska ske ”så fort resurserna frigörs i statsbudgeten”, sa chefen

”Mest av allt är jag rädd att barnen ska börja med droger. Det är fruktansvärt hur de förstör människor.”

Adriana Romo

för omställningsprogrammet Emilio Archila i februari. Att så lite gjorts hittills skyllde han på ärvda problem och dålig planering från den förra regeringen.

– Jag vill dra mig ur och plantera koka igen, men de har oss som gisslan. Vi är ju registrerade i programmet och om de kommer på oss med koka kan vi dömas till fängelse. Många är så desperata att de ändå har börjat odla på nytt, säger Elias Romo.

– Jag skulle mycket hellre leva på kassava och majs. Vi behöver bara en väg och någon som köper. Jag gillar jordbruk. Jag har inget annat jag vill göra, ingen

◀ Delar av storfamiljen Romo Chamorro på plats: Jorge Elías Romo, 31 år, Oscar Romo, 24 år, Cristian Romo, 18 år, Carlos Romo, 30 år med Santiago, 2 år. Andra raden: Vivian Acosta, 15 år, Adriana Chamorro, 50 år, Danyeli Romo, 10 år, Tatiana Romo, 7 år.

▶ Avskogningen i Colombianska Amazonas har ökat stort sedan Farcgerillan lämnade området.

tillfälle för staten att ta kontroll över landsbygden. Men när insatserna uteblev började andra väpnade grupper strida om makten över den lönsamma handeln.

– Med Farc var det stabilt, sedan blev det konflikt om territorierna och vi hamnade i kläm. Om man sålde till fel grupp kunde de döda en, säger Carlos Romo.

FN och media har dokumenterat hur väpnade grupper har tvingat bönder som slutat att så koka på nytt. Över fyrtio lokala ledare som har främjat omställningsprogrammet har mördats.

Just nu är det lugnt i området.

– Men jag är rädd att våldet ska komma hit, att det ska explodera. Och att mina barn ska bli rekryterade till de kriminella gängen, säger Adriana Chamorro.

Men hennes största oro är paradoxalt nog att hennes barn och barnbarn ska använda det som familjen har levt av i alla år.

– Mest av allt är jag rädd att de ska börja med droger. Det är fruktansvärt hur de förstör människor, säger hon.

– Vi är inte glada eller stolta över att vi har odlat koka, utan vi har gjort det därför att vi inte har haft något enda alternativ. Vi ville ställa om och litade på regeringen, men nu vet vi inte hur vi ska fortsätta. Jag hoppas vi slipper plantera koka igen. ✖

ODLARNAS FATTIGA BÖNDER

▶ **70 procent** av det kokain som produceras i världen kommer från Colombia.

▶ **År 2017** odlades 171 000 hektar koka i landet, mer än någonsin tidigare.

▶ **Landets runt 400 000** kokaodlare är till största delen fattiga småbrukare. 99 000 familjer har gått med i programmet för omställning till legala grödor sedan januari 2017. De omfattas av en straffamnesti, men ertappas de med koka igen kan de få upp till 18 års fängelse.

▶ **Under år 2018** ökade antalet mord i alla landets kokadistrikt. Ökningen var i genomsnitt 48 procent jämfört med 2017.

▶ **Utöver flera** kriminella grupper är rester av Farcgerillan, så kallade dissidenter, och vänstergerillan ELN med och konkurrerar om makten över kokainhandeln.

▶ **Den kommunistiska** Farcgerillan blev i och med fredsavtalet 2016 ett politiskt parti med tio platser i kongressen. 2017 togs gruppen bort från EU:s terrorlista.

Källa: UNODC, colombianska polisen, tankesmedjan Fundación Ideas para la paz.

annanstans att vara. Mitt liv är det här, säger han och sveper med armen över omgivningen: fälten, skogen, de sömniga korna, barnbarnen som drattar omkull i leran, sonen som står och rör i ett fat kokande mjölkkola, svärdottern som lugnt nappar åt sig höna efter höna och nackar dem.

Det är inte bara polisen de behöver vara rädda för. Omställningsprogrammet är en del av fredsavtalet som slöts mellan regeringen och Farcgerillan år 2016. Gerillan kontrollerade kokainhandeln i stora delar av landet, och freden sågs som ett

▲ Det produceras mer kokain än någonsin i Colombia. Odlarna är främst fattiga småbrukare.

Kokainet allt starkare

Nästan alla som dör med kokain i kroppen har tagit flera droger. Det visar en studie av de kraftigt ökande dödsfallen.

TEXT Kinga Sandén FOTO Gerald Bermudez

Under de senaste åtta åren har dödsfallen med kokain ökat med flera hundra procent. Därför granskar Rättsmedicinalverket nu obduktionsprotokoll och utredningar kring alla som dött med kokain i kroppen sedan år 2011.

– Vi ser en tydlig korrelation mellan antalet kokainbeslag och antalet fynd i våra obduktionsärenden. Det är ingen rocket science, utan ökad tillgång leder till mer tråkigheter, säger Robert Kronstrand, toxikolog på Rättsmedicinalverket som varit med och tagit fram studien.

Kokainet som beslagtas av polisen är allt starkare, och det utgör en växande andel av den totala mängden drogbeslag. Andelen svenskar som säger att de tagit kokain har nästan fördubblats de senaste åren.

Det som Robert Kronstrand kallar ”tråkigheter” kan betyda hjärnblödning, hjärtinfarkt eller organsvikt. Eller andningsstillestånd, de som dör av det brukar även ha tagit opiater som heroin eller morfin.

Foto: John Henzler

▶ ROBERT KRONSTRAND

Robert Kronstrand är docent i toxikologi, forsknings- och utvecklingsstrateg vid Rättsmedicinalverkets avdelning för rättsgenetik och rättskemi, och har varit med och tagit fram studien.

Kokain har bara varit direkt dödsorsak i fem procent av fallen i studien, 21 av 409. 94 procent hade en eller flera andra droger, receptbelagda mediciner eller alkohol i blodet.

– Det här är personer med missbruksbakgrund till stor del. Det är inte så att

de har tagit kokain för första gången och sedan dör, säger Robert Kronstrand.

”Tråkigheter” kan också betyda mord.

I mer än vart tionde kokainrelaterat dödsfall har den direkta dödsorsaken varit knivskador, skjutningar eller trubbigt våld.

Det finns inga tecken på att ökningen ska avta.

– Trenden som vi ser är på uppåtgående. Det kommer antagligen se ännu värre ut i år, säger Robert Kronstrand.

Studien drogs igång på grund av vad man trodde var en ännu mer dramatisk ökning. Den tidigare presenterade siffran på 18 dödsfall under 2018 med kokain som direkt dödsorsak berodde på en feltolkning av materialet. Nu fortsätter analysen av omständigheterna runt dödsfallen för att bidra till att rädda liv.

– Tanken är att sprida informationen till dem som kommer i kontakt med levande missbrukare, säger Robert Kronstrand.

Av de döda var 92 procent män, en mer mansdominerad grupp än alla svenska narkotikadödsfall där runt var fjärde är kvinna. Medelåldern på 31 år bland

Fler svenskar tar kokain

Andelen svenskar som använt kokain har nästan fördubblats, från 0,5 procent, 2013 till 0,9 procent, 2018. Polisens beslag av droger har ökat de senaste åren, vilket kan vara en effekt av förändringar i polisarbetet. Men andelen kokain i beslagen har ökat från 3 procent år 2011 till 8 procent år 2018.

Källa: Nationellt forensiskt center, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

Foto: iStockphoto

488

kilo kokain beslagtogs av den svenska tullen 2018. Motsvarande siffra 2017 var 97 kilo, och 2016 beslagtogs 49 kilo kokain.

Källa: Tullverket.

- kokaindödsfallen var också några år lägre. Den yngsta blev 16 år.

På mottagningen Maria Ungdom i Stockholm med runt 4 500 patienter per år är kokain vanligt, och tas oftast i kombination med andra preparat och alkohol.

– Ungdomarnas specifika mönster är att de missbrukar allt de kommer över. Sedan några år tillbaka har vi märkt att de börjar använda mer och mer kokain, säger Juan Figueroa, överläkare på Maria Ungdom.

Inte bara i centrala Stockholm utan också på de 24 satellitmottagningarna runtom i länet märker man av kokainet.

– Vi ser att även unga i exempelvis Botkyrka och Huddinge använder kokain. Det är inte bara en överklassdrog längre utan finns överallt.

Den svenska utvecklingen följer den europeiska, visar en färsk rapport om förändringar av kokainmarknaden från European Monitoring Centre for

”Även unga i exempelvis Botkyrka och Huddinge använder kokain. Det är inte bara en överklassdrog längre.”

Juan Figueroa, överläkare på Maria Ungdom

Drugs and Drug Addiction, EMCDDA.

I hela Europa ökar tillgången på starkare kokain än tidigare.

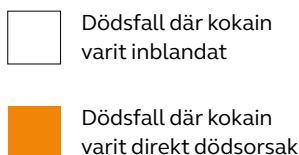
I över två tredjedelar av länderna har både de kokainrelaterade intagningarna på akutmottagningar och dödsfallen ökat de senaste åren. Det vanligaste är att personerna har blandat kokain med andra droger och alkohol.

Bara sedan år 2014 har 23 procent fler sökt behandling för första gången för kokainmissbruk. Men i stort sett ingen utveckling har skett på behandlingssidan,

enligt rapporten. 108 verksamma inom missbruksvården runtom i Europa har gett sina synpunkter på vad som behövs för att vända utvecklingen: ökad tillgång till behandlingar för unga kokain- och blandmissbrukare, förbättrat samarbete mellan missbruksvården och psykiatri och mer skadereducerande åtgärder specifikt för målgruppen.

Forskning pågår på medicinska ersättningspreparat för att bryta kokainberoende och vaccin mot effekten av kokain. 🧐

Dödsfall helt eller delvis orsakade av kokain

Källa: Rättsmedicinalverket

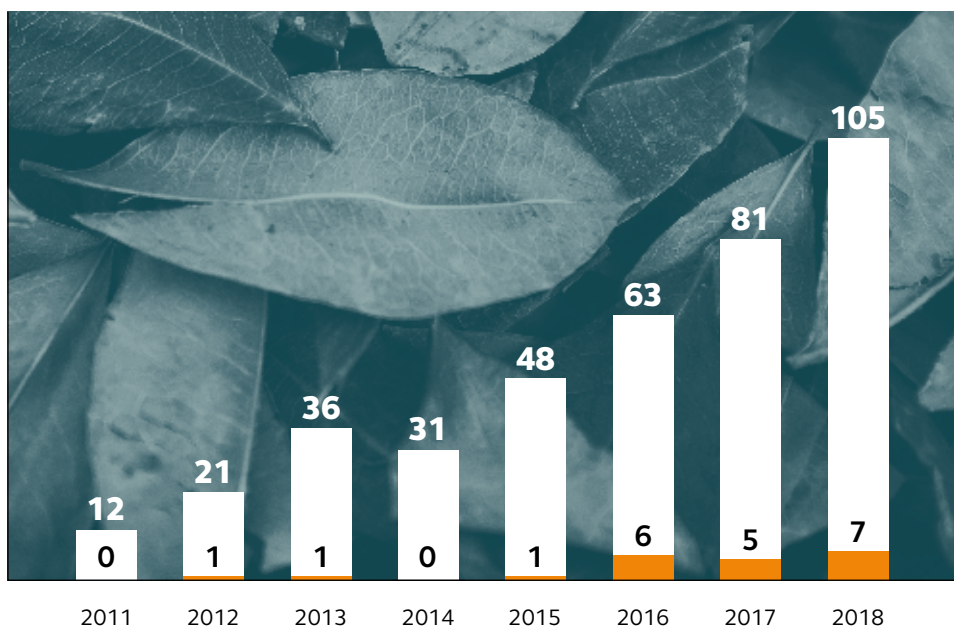

Foto: Istockphoto

”Vi behöver spjutspetsar”

Foto: Nathalie C. Andersson

Narkotikapolitiskt centrum satsar på spaning, bildning och opinionsbildning. Vi ska höras i debatten, säger Peter Moilanen.

Peter Moilanen, tidigare generalsekreterare i IOGT-NTO, har just tillträtt som chef för Narkotikapolitiskt centrum i Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhets, NBV, regi.

Han betonar behovet av samordning inom rörelsen.

– Vi måste samordna oss mer gällande narkotikapolitiken, för att motverka alla de liberaliserings- och legaliseringstendenser som dyker upp i debatten i Sverige.

Spaning, bildning och opinionsbildning utgör den grund som verksamheten ska vila på.

– Vi måste samordna spaningen, exempelvis när vi tar till oss rapporter, och göra en omvärldsanalys utifrån dem. Vi

måste utbilda inom nykterhetsrörelsen i vid bemärkelse, men också ha några spjutspetsar, samt prata med politiker och till exempel på skolor. Vi ska vara en röst som hörs som motvikt i debatten. Vi behöver många som kan prata om de här frågorna, så att vi kan avslöja myter och farorna med bland annat cannabis.

Både kunskapen och engagemanget i narkotikafrågorna måste öka menar Peter Moilanen.

– När vi ser en debatt i exempelvis en dagstidning så är det mitt jobb att se till att vi svarar på den. Många goda krafter måste komma med i detta, så vi söker organisationer som kan gå in med ekonomiska resurser eller arbetstid.

Peter Moilanen säger sig se fram mot arbetet med entusiasm.

– Många svenskar stödjer den narkotikapolitik som finns i Sverige, och ser man endast till en ögonblicksbild så ser det relativt bra ut. Men det som ser mindre bra ut är bland annat den höga dödligheten, så det finns en del utmaningar.

Han säger att nykterhetsrörelsen varit för ”förförade” i narkotikafrågan.

– Så få personer kan argumenten för en restriktiv narkotikapolitik idag, och få kan förklara hur saker hänger ihop. Därför måste vi ha en aktiv diskussion, för att täcka den kunskapsluckan. Det finns exempelvis kändisar och ledarskribenter som är pålästa på sitt håll och kanske argumenterar för att liberalisera och legalisera narkotika. Just nu lägger jag pussel och träffar aktörer i branschen, för att bygga en organisation och nätverk.

Emelie Svensson

Här finns hjärterum

Kärahär är en öppen kulturverkstad för daglediga. Men framförallt skapas här gemenskap över stickningar och målarstafflier.

TEXT Ulrica Ambjörn FOTO Simone Syversson

◀ **Sawsan Alatrash** besöker Käråhär dagligen. Hon har precis klarat av sin SFI-kurs, Svenska för invandrare, och vill öva så mycket som möjligt.

Ett öppet inbjudande rum, fyllt av en mångfald av färggranna textilier, garnnystan, keramiktavlor och skulpturer i gips och pärlor. Det är det första besökaren ser genom de stora skyltfönstren ut mot den snöslaskiga gatan. I taket ovanför tillskärningsbordet hänger en mobil av saxar och örter, längst in står en disk med kaffekanna och fat med kanelbullar och frukt. Vid ett av borden sitter Maria Ekman och klipper till byxtyg till dotterns docka Hilma. Maria Ekman är sjukskriven och besöker ofta och gärna Käråhär.

– Det är viktigt för mig att komma ut och träffa folk, och det här är ett väldigt bra ställe för det, säger hon.

Hon säger att när hon första gången hörde ordet kulturprojekt så blev hon lite avskräckt.

– Men man behöver inte vara konstnärlig här. Det finns inga krav, utan man kan komma hit och bara ta en kaffe och prata. Jag visste inte riktigt vad jag skulle göra först, men sedan såg jag någon annan sy sängkläder åt en docksäng och då blev jag inspirerad. Det behöver inte bli perfekt, säger Maria Ekman.

På andra sidan bordet sitter Sawsan ▶

Alatrash och pillar med en modell, en hel trädgård med hus och fantasiträd i lysande färger och pärlor.

– Jag är klar med min sfi (Svenska för invandrare) nu och vill inte sitta hemma, så jag är här varenda dag. Här kan jag öva på min svenska, träffa andra och lära mig många saker, säger hon.

Sawsan Alatrash är damfrisör, men specialiserad på vissa moment på en salong, så hennes utbildning och erfarenhet är inte gångbar i Sverige.

”Det viktiga är att Kärahär fortsätter att vara en öppen mötesplats.”

Naja Brakat

– Jag tycker om människor, och vill gärna jobba med människor i framtiden. Kanske som tolk, funderar hon.

Susan Nikandish tillverkar små figurer i glada färger. Hon berättar att hon bakar muffins till försäljning och att hon tänker att den som köper tio muffins ska få en av hennes figurer på köpet. Hon brukar komma hit 2–3 gånger i veckan.

– Jag gick förbi här utanför i höstas och såg att de höll på med något intressant

◀ Arbetsro hos Kārahār. Från vänster Doaa Alnasser, Sawsan Alatrash och Naja Brakat.

▶ Susan Nikandish har sitt hjärta i Sverige nu.

i IOGT-NTO Kvinnor tillsammans, och Linda Henriksson, projektledare.

– Många som kommer hit har inte riktigt vågat pröva på innan, men upptäcker att här kan man göra som man vill. Det viktiga är gemenskapen, säger Naja Brakat.

Hon berättar att det finns planer på att öppna en kafeteria och på försäljning av de saker som tillverkas:

– Men vi vill ha det lite informellt. Det viktigaste är att Kārahār fortsätter

att vara en öppen mötesplats.

Att sammanföra människor som inte skulle träffas annars, och som gillar att vara kreativa, är själva grundidén, säger Linda Henriksson.

Linda Henriksson

– Det är fint att se människor, som kanske pratar olika språk, lära känna varandra och försöka förstå varandra, och hur de får idéer av varandra, säger hon. ✖

OM KĀRAHĀR

▶ **Kārahār är ett konst-** och kulturprojekt som drivs av föreningen IOGT-NTO Kvinnor tillsammans i samarbete med Riksteatern Värmland, Kristinehamns konstmuseum, NBV väst, och stöds av Kulturrådet. Projektet har utvecklats ur en idé av konstnären Egill Sæbjörnsson och museichefen Andreas Brändström i syfte att skapa kreativa mötesplatser för människor med olika bakgrund, och startade 2017.

▶ **Kārahār är inrymt** i en före detta affär och cykelverkstad i Kristinehamn, och har öppet kl 09.30–14.00 på vardagar, och kommer efter önskemål även hålla kvällsöppet, kl 16.00–20.00 på torsdagar.

▶ **Verksamheten är öppen** för kvinnor och män som vill sy, virka, sticka, dreja, brodera, måla, odla med mera. I återkommande workshops med inbjudna konstnärer finns möjlighet att pröva på nya uttrycksformer. Besöksantalet varierar från dag till dag, från några personer till dryga 25 på fredagar då det är målarworkshop.

härinne. Jag gick in och de var väldigt välkomnande mot mig.

Blandningen av olika slags människor och kulturer tilltalar henne.

– Här lär jag känna andra, vi pratar och lär om varandra. Jag har mitt hjärta i Sverige nu. Sverige är ett bra land att lära känna sig själv i, här finns frihet att vara sig själv, säger hon.

För den dagliga verksamheten hos Kārahār står Naja Brakat, ordförande

▲ Rebecka Åhlund kallar alkoholberoende "en av våra värsta folksjukdomar".

”Jag ljög för mig själv”

Förr skydde Rebecka Åhlund nykterister. Idag är många av hennes bästa vänner nyktra alkoholister. Om vad som hände däremellan berättar hon i sin bok.

TEXT Emelie Svensson FOTO Carla Bora

En sak som hänt är att hon helt omvärderat sin syn på nyktra människor. – Jag tyckte att de var tråkiga och inte kunde släppa loss. Idag kan jag se att det nog berodde på att den som inte drack påminde mig om att jag drack för mycket. Nu är många av mina bästa vänner också nyktra alkoholister och de är ju allt annat än tråkiga.

Sedan boken *Jag som var så rolig att dricka vin* med kom ut i början av januari har Rebecka Åhlund syns och hörts nästan överallt i svenska medier och berättat ärligt, drastiskt, och med mycket humor, om sitt liv. Men för att förstå får vi backa tre år tillbaka i tiden: Rebecka Åhlund bor i London med make och två döttrar, och lever frilansliv som författare och journalist. Hon har alltid gillat alkohol, men här eskalerar drickandet. Det är ju så härligt att dricka vin, tycker hon, så hon gör det varje dag. När hon fyller fyrtio ser hon vännerna komma ner för gatan. Hennes första tanke är ”Fan, de har kommit för att lägga in mig på rehab”. Men det är en stor överraskningsfest och hon blir full. Igen. Så någonstans fanns en växande självinsikt.

Två veckor senare sitter hon i en källar-lokal, på en plaststol bland främlingar, och erkänner det som hon så länge förnekade: ”Hej, jag heter Rebecka, och jag är

alkoholist.” När hon berättar för bekanta om sitt beroende, blir många häpna.

– De flesta, typ alla, blev förvånade. Ingen mer än min man och mina barn visste exakt hur illa det var, och inte ens de visste allt. Jag var bra på att smussla, dölja, gömma undan och ljuga. På ytan såg det nog ofta ut som om jag mest gillade ”ett gott vin”.

Boken är en berättelse om hennes kamp för att bli frisk, men också om hur hela vår kultur är indränkt i alkohol.

– Jag trodde aldrig att jag skulle kunna sluta dricka. Och så kunde jag det, med hjälp av en tolvstegsgemenskap. Då blev jag så glad så jag ville berätta om det, för andra som kanske är i samma situation som jag var, säger Rebecka Åhlund.

Hon brukade skämta med sina vänner om att hon var en ”högfungerande alkoholist”. För hon lämnade jobbtexterna i tid och hämtade döttrarna i skolan. Men varje morgon lovade hon barnen och sig själv att inte dricka den dagen. Ändå gjorde hon det.

– Jag förstod att jag helt förlorat kontrollen. Sedan fortsatte jag ändå en lång tid, för att jag var så bra på att ljuga för mig själv, och sedan bad jag om hjälp. Då förändrades allt.

Boken är skriven i dagboksform och hon berättar hur hon försöker ersätta oron och rastlösheten, som hon tidigare

kvävt med vinet. Det blir meditation, hundpromenader och te. Hon beskriver också de starka skuldkänslorna hon känner inför barnen. Idag hoppas hon att hon får vara nykter resten av sitt liv.

– Men jag måste jobba för det, jag blir aldrig ”frisk” eller ”botad”. Alkohol är inte för mig; jag kan inte ta ett glas vin, för hundra vore inte nog. Men det är sjukt tråkigt att umgås med fulla människor.

I alkoholstinna miljöer tycker hon att det luktar illa. Det luktar ångest. Så hon blir inte sugen. När andra blir för fulla går hon hem.

Hon tänker också en del på det där med ärtflighet. Hennes pappa var alkoholist och tog sitt liv när hon var elva år. För henne var den stora räddningen Anonyma alkoholisters, AA, tolvstegsprogram. I boken kallar hon dem Fight Club.

– Att arbeta med mig själv har varit smärtsamt i perioder – men alltid värt det. Jag har förändrats i grunden. Det går nästan inte att beskriva.

Alla får läsa boken och tänka vad de vill, säger Rebecka Åhlund. Dock kallar hon alkoholberoende ”en av våra värsta folksjukdomar”.

– Jag tror att det är svårt att inte fundera åtminstone lite över sitt eget sätt att dricka och hur präglat vårt samhälle är av alkohol, när man läser min bok. ☘

➤ **Läs en recension av boken på sidan 43.**

Foto: Gabrielle Rose/Flickr/CC BY 2.0

Ytterligare sparkrav

IOGT-NTO:s ekonomi för 2019 går ihop efter nedskärningar. Men de ekonomiska problemen kvarstår.

Ekonomi Årets budget har bantats med 4,5 miljoner kronor. Dessutom har överskott från 2018 använts, samt pengar som tidigare avsatts för att täcka upp. IOGT-NTO-rörelsens intäkter kommer huvudsakligen från Miljonlotteriet, vars försäljning minskat.

– Istället för de 56 miljoner vi räknat med fick vi 42, säger Eva Blomstrand Persson, tillförordnad generalsekreterare i IOGT-NTO.

Engagemangsavdelningen samt Kommunikationsavdelningen har fått besparingskrav på en miljon vardera.

– Vi vill inte dra ner på verksamhet utan satsar på att göra saker billigare och smartare.

Sommarens kongress beräknas bli billigare än budgeterat eftersom den hålls i en gymnasieskola.

– Vi har även skurit ner på medel som tidigare stått till förbundsstyrelsens och generalsekreterarens förfogande, och vi ser över förbundsstyrelsens kost-

nader. Också på fastighetssidan görs en översyn.

– Vissa renoveringar har fått skjutas upp, och vi ska se över att höja hyror för externa hyresgäster, säger Eva Blomstrand Persson.

Det finns också en möjlighet att förbundet skulle kunna ta över driften av fastigheter ute i landet för att göra dem mer vinstdrivande.

Inför 2020 beräknas underskottet bli cirka 10 miljoner kronor. När buffer-ten för att klara 2019 är slut kan det bli aktuellt att titta på vilka verksamheter förbundet vill prioritera, respektive lägga ned. I samband med det kan personalneddragningar bli aktuella.

– Men det här är förhoppningsvis inget som ska märkas på medlemsnivå. Vi har inte tagit något från det regionala och lokala stödet som är en stor utgift i budgeten, säger Eva Blomstrand Persson.

Jens Wingren

Lotteridom nära

Miljonlotteriet I dagarna avkunnar Patent- och marknadsdomstolen dom i fallet där Miljonlotteriet stämts av Konsumentombudsmannen för brister i lotteriförsäljningen via telefon. I värsta fall kan resultatet av domen bli en straffavgift för Miljonlotteriet på upp till 10 miljoner kronor.

Utöver straffavgiften kommer IOGT-NTO vid en fällande dom även behöva betala advokatkostnader. Hur mycket det handlar om är ännu oklart. Likaså om domen kommer att överklagas. Följ utvecklingen på accentmagasin.se

Jens Wingren

Medlemslyft

UNF1 Ungdomens nykterhetsförbund har brutit trenden med sjunkande medlemsantal. Och ökningen är rejäl – i fjol steg antalet medlemmar med hela 34 procent. Ökningen innebär att det är första gången som UNF:s medlemskurva pekar uppåt sedan 2011. UNF har nu 5 221 medlemmar.

Emelie Svensson

Bildningsår

UNF2 Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, har utnämnt 2019 till ”bildningsår”. Konkret innebär att distrikten satsar mer på bildning, och UNF kommer att göra en ny utbildning tillgänglig; Ledaren, som fokuserar på personligt ledarskap.

Emelie Svensson

”Vi vill sprida hopp, skratt
och glädje till utsatta barn”

Medlemmen Ann Hageus

Hur ser ditt engagemang i IOGT-NTO ut?

– Det är relativt nykläckt. Det började av en tillfällighet i Leksand förra våren när jag var där och jobbade. Utanför mataffären stod två representanter från den lokala föreningen som lyckades få mig och min vän att bli medlemmar.

Nu ser jag på ett annat sätt på när mina vänner dricker av ovana, fast det inte hade behövts. Över jul och nyår brukar det ju alltid bli lite extra alkohol och det har varit skönt att hoppa över det.

Har du kommit in i någon förening där du bor?

– Nej, jag har varit inne och tittat på hemsidan, men inte hunnit med än så länge. Mitt engagemang i Clowner utan gränser har tagit mycket tid på sistone. Jag har jobbat mycket ideellt och även gått i cirkusskola, så för mig har det varit ett perfekt engagemang.

Vad är Clowner utan gränser?

– Det är en organisation med målsättning att sprida hopp, skratt och glädje till utsatta barn. Det är en internationell organisation och vi har jobbat mycket i flyktingläger med barnen där. Jag kom nyss hem från en resa till Rwanda och om två veckor ska jag åka till Bangladesh för att besöka ett flyktingläger för rohingyer från Burma. Men vi jobbar också för barn som drabbats av naturkatastrofer eller som växer upp tillsammans med sina föräldrar i fängelse.

Text: Jens Wingren Foto: Anna Simonsson

Ålder: 57 år. **Bor:** Stockholm. **Familj:** Bor med dottern. **Gör:** Kiropraktor och clown.

📖 Läs mer på accentmagasin.se/nykterhet/annhageus

Foto: Forsbergs foto

Meningen med föreningen

1 Hallå, Sven-Erik Alfredsson, ordförande i IOGT-NTO-föreningen i Köping. Vad händer hos er i vår?

– Vi har ett späckat schema, med Onsdag på forum, som består av tre föreläsningar och tre musikarrangemang. Den 8 maj kommer till exempel Stina Wollter att prata om jämställdhet och kroppsfixering. Vi har också en onsdag med sing-a-long. Det blir kul! Sedan har vi ett kamratstöd två gånger per vecka.

2 Varför har ni valt just de här föreläsarna och aktiviteterna?

– Jag tycker att IOGT-NTO har varit för stelbenta vad gäller evenemang som enbart har med alkoholnormen att göra. Min inställning är att vi har en plattform som rör mer än så; demokrati, fred, kultur, miljö, jämställdhet och droger. För mig innebär det att jag vill vara nykter så att jag kan göra alla de andra sakerna så bra som möjligt. Nykterhet är ingen aktivitet – det är ett förhållningssätt.

3 Vad är nästa aktivitet?

– Den 3 april kommer Lasse Åberg för att prata om sin erfarenhet av showbiz, kultur och konst.

Emelie Svensson

Tipsa om din förening!

Mejla accent@iogt.se och berätta om verksamheten.

Unga värmlänningar gör film om alkohol

Khaldoun Al Ghanem och Ali Nazar gör en film om alkohol och andra droger i samarbete med NBV.

Filmprojekt I tre månader har de arbetat med att spela in filmen. *Resan av förlust* handlar om hur alkohol och andra droger påverkar individers liv, men också samhället. Huvudkaraktären är en ung kille som blir beroende och som förlorar allt, trots att hans bror desperat försöker hjälpa honom. Filmen har gjorts i samverkan med studieförbundet Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet, NBV, i Arvika.

– Vi har hjälpt till med lokal, att hitta platser och med lite utbildning, säger IOGT-NTO-medlemmen Raghad Al Ghanem, som arbetar på NBV Väst, Karlstad.

Raghad Al Ghanem kom till Sverige för drygt fem år sedan från krigets Syrien och kom i kontakt med NBV när han deltog i språkcirklar för flyktingar. Sedan dess har han värvat hela sin familj till nykterhetsrörelsen. Hans bror, Khaldoun Al Ghanem, är en av de som gjort filmen.

– Khaldoun har ofta egna studiecirklar om foto i Arvika. Jag ser honom alltid gå runt med en kamera, säger Raghad Al Ghanem.

Ali Nazar har skrivit manus och lokala skådespelare har engagerats, bland annat personer från Syrisk föreningen, samt en av lärarna från Svenska för invandrare, SFI.

– Detta är så spännande, för alla är så glada och nyfikna på hur slutresultatet ska bli, säger Raghad Al Ghanem.

Filmen visar upp många välbekanta och natursköna platser från Arvika och premiären planeras äga rum på kulturhuset Ritz, som har nyinviqning i mars.

– Sedan vill vi att filmen ska bli tillgänglig för SFI, runt om i Arvika kommun, och hos olika kulturhus. Vi vill att den ska kunna ses av alla här, säger Raghad Al Ghanem hoppfullt.

Arbetet med filmen har flutit bra – med undantag för väderkomplikationer:

– Det har varit alldeles för kallt för inspelning ibland, och då har de fått vänta några dagar på mildare väder, säger Raghad Al Ghanem och skrattar.

Emelie Svensson

Foto: Khaldoun Al Ghanem

▲ Ur filmen *Resan av förlust*, till vänster Ali Nazar och till höger Bahaa Almalke.

Foto: Jens Wingren

Accentpodden avsnitt 27: Partiledaren

”På något sätt är jag anarkist i hjärtat.”

Farida al-Abani är nyvald partiledare för Feministiskt initiativ. Men partipolitiken har inte alltid varit självklar för henne efter en uppväxt inom civilsamhället. Lyssna på alla avsnitt av Accentpodden på accentmagasin.se/podcast.

Varannan firade en vit jul – fler än 2017

Vit jul Fler kan tänka sig att fira jul utan alkohol, och många är positiva till IOGT-NTO-rörelsens kampanj Vit jul. Samtidigt minskar kännedomen om kampanjen.

Varannan person drack alkohol under juldagarna 2018. Det är en minskning jämfört med 2017, då 59 procent uppgav att de druckit. Samtidigt säger 77 procent att de kan tänka sig att fira jul utan alkohol. Det visar en

undersökning som gjorts av Yougov på uppdrag av IOGT-NTO-rörelsen.

– Av de som dricker under julen är det allt fler som kan tänka sig att välja alkoholfritt. Här finns det mark att vinna, att få fler att gå från ord till handling, säger Laura Luna, pressansvarig för Vit jul.

Yougov har gjort mätningar för att ta reda på allmänhetens kunskap och attityd till Vit jul och för att se förändringar

Foto: Jens Wingren

över tid. Ett trendbrott är tydligt: tidigare har man sett en stadigt ökande kännedom av Vit jul. 2017 sade sig 53 procent känna till kampanjen – i år hade siffran sjunkit till 45 procent.

Emelie Svensson

Diplom för långt medlemskap

80 år Gunnel Karlsson, Hjälteby, Nya Stjärnan, Rickard Nyman, Vetlanda, Fridsam, Anna Johansson, Smålandsstenar, Segerbanéret, Ingrid Karlsson, Gislaved, G Varenius, Elly Pettersson, Bengtsfors, Ledstjärnan.

75 år Karin Forsén, Umeå, IOGT-NTO Umeå, Nils Pettersson, Falkenberg, Framtiden, Per Niklasson, Trollhättan, Polhem, Lars Danielsson, Smålandsstenar, Segerbanéret, Erik Forsman, Hedemora, IOGT-NTO Hedemora, Eva Ekman, Gävle, IOGT-NTO Gävle, Stig Eriksson, Gävle, IOGT-NTO Gävle, Barbro Hedlund, Gävle, IOGT-NTO Gävle, Tora Engström, Gävle, Iduna, Sven Håkansson, Alvesta, Visol.

Foto: iStockphoto

Jubileum

50 år med RNS Riksförbundet narkotikafritt samhälle bildades 1969 av Nils Bejerot, psykiater och forskare som kallats ”den svenska narkotikapolitikens fader”. I år fyller RNS, som bland annat driver projektet Narkotikafri skola och ger ut tidskriften Narkotikafrågan, 50 år.

Kongress eldar engagemanget

Förberedelserna är i full gång inför IOGT-NTO-rörelsens kongresser sista veckan i juni.

Örnsköldsvik Åtta arbetskommittéer sköter allt från lokalvård och nattcafé, till marknadsföring och kvällsaktiviteter. Olle Häggström, ordförande i kongressbestyrelsen, anser att två av höjdpunkterna under kongressen är invignings- och avslutningsfesten. Då blir det bland annat buffé i anslutning till arenan vid hamnen och dans – kanske en sambaorkester rent av. På fredagskvällen planeras också festligheter. Då kommer deltagarna att skjutsas ut till olika föreningslokaler runtomkring Örnsköldsvik, där det är middag och underhållning med lokala förmågor.

– Många ser nog fram emot själva mötet också, om de exempelvis inte har varit på en kongress tidigare. Vi hoppas också att folk stannar några dagar extra för att uppleva Höga Kusten och allt vi har att erbjuda, säger Olle Häggström.

Han menar att kongressarbetet eldar på det lokala engagemanget i hela distriktet för IOGT-NTO Väster-norrland. I mitten av januari ordnades nämligen bland annat tre kvällsträffar i Sundsvall, Sollefteå och Örnsköldsvik. Där möttes ett hundratal medlemmar från sjutton olika föreningar för att kraftsamla.

– Alla som var med har lovat att prata med sina 400 medlemmar om hur de kan engagera sig. Som värd-distrikt hoppas vi att det är många fler som är mer engagerade efter kongressen, säger Olle Häggström.

Däremot är han bekymrad över att kontakten hitills inte har varit problemfri mellan de olika förbunden; IOGT-NTO, UNF och Junis.

– Därför kommer flera representanter från förbunden hit denna vecka för att samtala, säger han.

Emelie Svensson

➤ Läs mer på: accentmagasin.se/tag/kongress-2019

Foto: Nathalie C. Andersson

▲ Kongressbestyrelsens ordförande Olle Häggström eldar på inför sommarens kongresser.

Backspegeln

I Accent nr 5/1989 bjöds det på påskpyssel. Och Dans- och lek-kommittén rapporterar att de ska utbilda domare till folk-danstävlingar. ”Dansen, musiken och leken har varit och är ett av adelsmärkena inom rörelsen”, slår kommittén fast.

Nathalie C. Andersson

110

är sedan. Den 22 februari firade scouter världen över World Thinking Day. I år var fokus att fira att det är 110 år sedan flickor fick bli scouter.

Ideellt arbete värt 131 miljarder kronor

Frivilligarbete Under 2014 arbetade cirka 3,7 miljoner svenskar ideellt 676 miljoner timmar. Den nya studien *Det frivilliga arbetet i Sverige* från Ersta Sköndal Bräcke och Statistiska centralbyrån beräknar värdet av arbetet till 131 miljarder kronor. De har tittat på arbete som utförts obetalt inom ideella organisationer i civilsamhället. Det handlar till exempel om engagemang i intressepolitiska organisationer, idrottsrörelsen och studieförbund.

Jens Wingren

Foto: Scanbox

Hjärtskärande far- och sonrelation

Ett beroende som drar med sig allt i sin väg. En familj som kastas mellan sköraste hopp och djupaste sorg.

Film *Beautiful boy* är en filmatisering av den amerikanska journalisten David Sheffs bok *Beautiful boy. A fathers*

► Idag är Nicolas Sheff 36 år och föreläser tillsammans med sin pappa.

journey through his sons addiction, om sonen Nicolas Sheffs beroendesjukdom. Familjens

kamp är hjärtskärande, utifrån sett en historia som liknar alltför många andras, men för de individer som drabbas en personlig och unik tragedi.

Filmens huvudpersoner gestaltas känsligt och trovärdigt av Timothée Chalamet (Nicolas) och Steve Carrell (fadern). Handlingen bärs fram i scener där sonens identitetssökande och

upplevelse av att inte vara förstodd yttrar sig allt mer desperat. Den under uppväxten så innerliga och tajta relationen mellan far och son vittrar, och pendlandet mellan familjelivet med fadern, styvmödrern och småsyskonen och den biologiska modern i Los Angeles gör inte livet lättare för Nic – eller för dem som vill hjälpa honom. Han har svårt att finna sig tillrätta i livet, experimenterar med alkohol och så småningom med andra droger, och dras in i ett allt tyngre beroende med alla dess konsekvenser. Vardagen blir en allt snabbare snurrande spiral av svek, kriminalitet, avgiftningar, nattliga paniksamtal och hopp som tänds och släcks.

Ulrica Ambjörn

Nya böcker

Jag som var så rolig att dricka vin med

Rebecka Åhlund, Natur & kultur

Självbiografi

Med underrubriken *Rapport från ett år som nykter alkoholist* är det här rena skolbo-

ken om hur alkoholnormen fungerar. Dessutom välformulerat och skildrat med självinsikt, ärlighet, ödmjukhet och mycket humor. Mycket läsvärd. Läs också en intervju med författaren på sidan 36.

Ulrica Ambjörn

Vi gör vad vi kan

Liv i Sverige, Migra förlag

Antologi

50 volontärer berättar med egna ord om sitt engagemang

i flyktingmottagandet i Sverige från 2015 och framåt. Tillsammans med många andra finns också IOGT-NTO-rörelsen, som på olika sätt bidrog för att ge människor tak över huvudet och guidning i det svenska samhället när myndigheterna inte räckte till.

Ulrica Ambjörn

PS! Lyssna på **Alkis-podden**, **Med eller utan** och **Missbrukspodden**, tre poddar om den svenska alkoholkulturen som startat det senaste året, och som på olika sätt utmanar alkoholnormen. Sedan ett par år finns också IOGT-NTO-stödda **Beroendepodden**.

▼ Angela de Cabo
längst fram i Gröna
bussen på väg över
Öresundsbron.

Cannabis på danskt recept

De är svenskar som inte får medicinsk cannabis
i Sverige. Nu organiserar de istället resor till
Köpenhamn för att få cannabis av danska läkare.

TEXT OCH FOTO Jens Wingren

V i har just passerat Mölndal när Angela de Cabo tar upp bussens mikrofon och hälsar den handfulla personen som stigit på Gröna bussen i Göteborg välkomna. Resans mål är Clinic Horsted i Köpenhamn där 16 svenska patienter ska få träffa läkaren Tina Horsted i förhoppningen att få medicinsk cannabis utskrivet.

Angela de Cabo har arrangerat resan via en diskussionsgrupp på Facebook. Hon har en spridd cancer i skelettet. Det är en obotlig och dödlig cancer som började med en bröstcancerdiagnos 2012. Under en tid fick hon cannabisextraktet sativex mot smärtan.

– Mina läkare ville inte skriva ut det till mig, men en vän berättade att det fanns en läkare som skrev ut cannabis till sina patienter, berättar hon.

Anledningen till att hon ville ha cannabis var dels att lindra sina smärtor utan

”Bemanningsföretaget han jobbade för tyckte nog inte om att han skrev ut cannabis till sina patienter.”

Angela de Cabo

opiatiska läkemedel, dels en övertygelse om att cannabis kan läka cancer.

– Det vågar man ju knappt prata om. Men även om det inte botar mig så botar det mina symptom och gör mitt liv drägligt, säger hon.

Men medicineringen med sativex tog slut när hennes läkare flyttade till Finland sommaren 2018.

– Bemanningsföretaget han jobbade för tyckte nog inte om att han skrev ut cannabis till sina patienter, säger Angela de Cabo.

Det visar sig att Angela de Cabo inte är den enda på bussen som fått sativex utskrivet av samma läkare. Flera berättar hur de fått sativex utskrivet av honom – tills han kom tillbaka från semestern i somras och fann sig entledigad. Av de 16 på bussen som ska söka vård har 10 haft samma läkare.

Under hösten lånade Angela de Cabo cannabis från vänner, och köpte på gatan. Strax innan jul sökte hon sig till Tina Horsteds klinik i Köpenhamn där hon fick bediol utskrivet. Bediol är ett läkemedel baserat på växtdelar från cannabis.

Angela de Cabo visar upp en liten vit burk med ett grönt, malet innehåll från knoppen av cannabisblomman. Hon får 30 gram utskrivet varje gång hon besöker Köpenhamn och röker ett gram om dagen. Det betyder att hon åker till Köpenhamn en gång i månaden.

– Det kostar 160 kronor grammet, så det är ju bra mycket dyrare än cannabis som man köper på gatan. Men då är också innehållet mycket mer kontrollerat, säger hon.

Ett annat problem för Angela de Cabo är införandet av substanserna till Sverige. Veckan innan bussresan fick hon ett avslag från Läkemedelsverket. Bediol faller under Läkemedelsverkets förteckning 1 av narkotikaklassade mediciner, vilket innebär att den inte får föras in utan tillstånd från myndigheten. Och för att få tillstånd krävs synnerliga skäl, något som

ingen ombord på bussen har enligt Läkemedelsverket. De som är på resa för att få tag på extrakt av cannabis kan däremot lagligen ta med sig fem dagsdoser hem. De som tar med sig bediol hem bryter enligt Läkemedelsverket mot lagen.

Tina Horsteds klinik ligger på andra våningen av ett tegelhus i korsningen av Farvergade och Hestemøllestraede

Tina Horsted

i Köpenhamn. Hon har arbetat med cannabis som medicin i sex år, under de tre senaste åren på sin egen klinik. Idag uppskattar hon att hon har 3 000 patienter som får medicinsk cannabis i någon form. Ett hundratal av patienterna är svenskar som kommer ner en gång i månaden för att få sitt recept förnyat.

– Det handlar om sjuka människor som provat andra typer av behandling utan att bli hjälpta, säger hon.

SATIVEX

► **Sativex** är ett cannabisextrakt som i Sverige främst skrivs ut för att lindra symtom av multipel skleros. Det är den enda formen av medicinsk cannabis som är möjlig att få utskriven i Sverige; undantaget ett fåtal patienter som fått dispens för andra typer av medicinsk cannabis.

Det svenska Läkemedelsverkets bestämmelser om att fem dagsdoser skulle vara den högsta tillåtna införselkvoten för cannabisextrakt, och som helt förbjuder växtdelar från cannabis, har hon inte mycket till övers för.

– Det är dumheter. Enligt Schengenavtalet har du rätt att ta med dig medicin för 30 dagar, säger hon.

Men Läkemedelsverket menar att det här rör sig om ett missförstånd. Bara en person som är bosatt i ett annat ►

▲ Resenärerna samlas utanför bussen efter ankomsten till Köpenhamn.

▲ Det första apoteket är inte redo för anstormningen av svenskar. De har ont om bediol och ett andra apotek får uppsökas innan hemresan.

► schengenland än Sverige får föra med sig 30 dagsdoser av en narkotikaklassad medicin in i landet. Bestämmelsen är alltså menad att underlätta för boende i andra länder att ta med sig sin medicin när de vistas i Sverige tillfälligt.

Av de 16 svenska patienter som träffat Tina Horsted denna dag har alla utom en fått cannabis i olika former utskrivet.

Resans sista stopp är apoteket där medicinen ska hämtas ut. Resenärerna packar in sig i bussen igen och de flesta verkar uppspelta och nöjda med dagen. En man som under resan ner verkade en aning spänd är nu istället lättad och pratsam.

Han berättar om ledsmärtor som han upplever lättas med cannabis och en hjärntumör som han hoppas ska krympa.

– Det känns som att en sten ramlat från bröstet, säger han. ✖

➤ Läs en längre version på accentmagasin.se/politik/gronabussen

Svagt stöd för medicinsk cannabis

Förskrivningen av sativex ökar i Sverige. Trots att den medicinska effekten enligt forskningen är begränsad.

► Från 2012, när cannabisextraktet sativex introducerades på den svenska marknaden, fram till 2014, var det strax under hundra patienter som årligen hämtade ut medicinen på apoteket. Men förskrivningen ökar. 2015 hämtade 112 patienter ut sativex, 2016 var de 168, och 2017 fick 337 personer sativex på recept.

Sedan början av 2018 är det möjligt för danska läkare att skriva ut medicinsk cannabis till patienter med exempelvis multipel skleros, ryggmärgsskador, illamående i samband med cancerbehandling eller kronisk smärta. Det är en tillfällig regel som kommer att gälla under fyra år för att sedan utvärderas. Men det är långt ifrån alla läkare som ordinerar cannabis. Danska forskare och den danska läkareföreningen har protesterat mot att det saknas kliniska studier och evidens på området.

– Den internationella forskning som genomförts kan inte visa på positiva

resultat, samtidigt som man inte heller kan avfärda att det finns områden där cannabis kan ha effekt, säger Tue Flindt Müller, ordförande i den danska Läkareföreningens läkemedelskommitté.

Foto: Lægeforeningens

Tue Flindt Müller

Flera stora meta-studier har visat att cannabis har begränsade användningsområden som medicin. Effekten är svår att förutsäga och risken för biverkningar är stor. Men vissa patienter får effekt av medicinsk cannabis mot nervsmärtor och multipel skleros.

Trots det bristande bevisläget har många fler danskar fått cannabis utskrivet än vad den danska regeringen hade förväntat. 1 400 stycken under första året. Och av dem är det 1 000 som enligt Tina Horsted kommit till hennes mottagning. Genom att vara den enda läkaren som är frikostig med att skriva ut cannabis kan man göra sig ett namn.

– Risken med att det uppstår nischade "cannabis-kliniker" är att man missar annan behandling som hade varit mer effektiv. Det stora fokuset på medicinsk cannabis har inneburit en ökning i efterfrågan från patienternas sida, säger Tue Flindt Müller.

Peter Moilanen är chef för Narkotikapolitiskt centrum. Han betonar att växtdelar av cannabis inte är ett

godkänt läkemedel.

Debatten handlar, menar han, om politik snarare än medicinsk kunskap.

– Idag finns en enorm legal cannabisindustri, och det går inte att bortse från att det finns kommersiella

intressen för en liberalare politik kring cannabis. För oss som representerar ett restriktivt förhållningssätt gäller det att vi ställer oss upp och gör politik av det här, säger han. ✖

Foto: Nathalie C. Andersson

Peter Moilanen

Jens Wingren

Junis bjuder in till kongress

**Förbundsstyrelsen kallar till ordinarie kongress i
Örnsköldsvik onsdag 26 juni – lördag 29 juni 2019.**

Vill du förändra något i Junis? Påverka Junis arbetssätt?
Vill du utveckla någonting i Junis? Skriv en motion och
var med och påverka!

Skicka den till motion@junis.org senast den 16 april. Läs
om hur du skriver en motion på www.junis.org/motion

www.nykterkongress.se

Upplevelser, känsla och gemenskap

Socialt forum

Den 3–5 maj 2019 är det återigen dags för IOGT-NTOs populära samling Socialt forum. Helgen kommer att vara fylld med en massa familjevänliga aktiviteter, spännande seminarier och annat roligt samt möjlighet att prova på olika fysiska aktiviteter och äventyr. Välkommen till Socialt forum 2019 där familjen och gemenskap står i fokus!

Pris:

Yngre barn 0–4 år: 0 kr
Äldre barn 5–12 år: 250 kr
Ungdom 13–18 år: 600 kr
Kursdeltagare: 600 kr

Plats:

Hjälmgårdens kurs-
och konferensanläggning
utanför Vingåker, se
www.hjalmgarden.se

Program och anmälan kommer inom kort.
Läs mer på www.iogt.se/event/socialt-forum-3

Följ oss på Instagram!

@accentmag

UTBILDNINGAR

Styrelseutbildning

Nu kan du som sitter i en styrelse för en ideell förening gå en styrelseutbildning tillsammans med andra föreningsaktiva från olika organisationer. Under utbildningen får du som deltagare kunskaper som du har nytta av i ditt styrelseuppdrag. Vi kommer att utgå från praktiska exempel och du kommer att få ta del av andras erfarenheter och utmanas i ditt uppdrag. Läs mer: www.tollare.org

Valberedningsutbildning

För lokala och regionala valberedningar. Kursen innehåller bl a Valberedningens uppdrag, kompetens- och kravprofil, gruppssammansättningens betydelse, demokratifrågor mm. Läs mer: www.tollare.org

"Vårt internationella arbete gör skillnad för miljontals människor."

Jens Rosbäck, chef internationella avd

Videoträffar med Winnie

Hallå där, Winnie Blom-Jensen, verksamhetsutvecklare i team Väst. Dina videoträffar med internationellt tema är igång.

Berätta lite om initiativet?

– Sedan 2 år tillbaka genomför vi videokonferensträffar 4 ggr/år med syfte att väcka nyfikenhet och engagemang för vårt internationella arbete.

Hur ser intresset ut för internationella frågor ut bland medlemmar i landet?

– Många deltar i träffarna utifrån intresse eller uppskattar helt enkelt att lära sig nya saker. När vi pratade

Agenda 2030 startades t ex studiecirklar på några ställen. Det är en kul och bra utveckling, men inte ett måste för att delta. Vad är nytt för i år?

– Ramen är alltid densamma men varje träff har sitt eget speciella innehåll. 25/4 Schysst resande (se annons) 29/8 Världens baksmälla och Världens barn, samt 31/10 Alkoholskatt och global hälsa. Vilka kan delta och hur går man tillväga?

– Kontakta ditt distrikt som kan boka sin videokonferensanläggning. Träffen är mellan kl 18-20.30. Videouppkoppling mellan kl 18.30-19.30.

– Hör gärna av dig om du har frågor till: Winnie Blom-Jensen, mobil: 0701-908461 eller mail: winnie.blom-jensen@iogt.se

SÖK PENGAR TILL UTVECKLINGSPROJEKT

Du vet väl om att alla föreningar, kretsar och grupper av medlemmar inom IOGT-NTO kan söka medel från IOGT-NTO-förbundet löpande under året? Mer information om hur du ansöker samt vilka kriterier som gäller hittar du på vår hemsida:

www.iogt.se/medlemssidor/projektbidrag

KALENDARIUM

APRIL

25

Internationellt arbete lokalt
Videomöte. Se annons!

MAJ

3

Socialt forum, Vingåker
Se annons! Till och med 5 maj.

27

Folknykterhetens vecka
Nationell kampanj.

JUNI

26

IOGT-NTO-rörelsens kongresser i Örnsköldsvik.

30

Politikerveckan
i Almedalen.

AUGUSTI

29

Internationellt arbete lokalt
Videomöte.

Kalendariet finns digitalt på www.iogt.se/events

KONGRESS 2019 I ÖRNSKÖLDSDVIK

IOGT-NTO-rörelsens kongresser i Örnsköldsvik har en egen hemsida med all information du behöver som ombud eller besökare.

Arrangören i Övik har även en sida på Facebook där de delar med sig av spännande tips för den som vill passa på att turista i vackra Övik.

www.nykterkongress.se
facebook.com/kongress2019/

KAN VEM SOM HELST VÄRVA?

Ja – alla kan värva fler medlemmar till IOGT-NTO. Du som medlem är en viktig ambassadör och ett ansikte utåt. Vilka har du i din närhet och i dina nätverk – en ny potentiell medlem?

Läs mer: www.iogt.se/medlemssidor/varva

HÅLL KONTAKT

Huvudkontor

Besöksadress:
Gammelgårdsvägen 38,
Stora Essingen

Postadress: Box 12825,
112 97 Stockholm

Faktureringsadress:
Box 12132,
102 24 Stockholm

Leveransadress:
Gammelgårdsvägen 42,
112 64 Stockholm

Telefon: 08-672 60 00

E-post: info@iogt.se

E-post Medlems-
och givarservice:
medlemsservice@iogt.se

Ändra dina kontaktuppgifter

Vill du ändra eller uppdatera dina kontaktuppgifter? Gå in på länken nedan för att komma till formuläret där du snabbt och enkelt kan ändra dina uppgifter i IOGT-NTO:s medlemsregister:
www.iogt.se/medlemssidor/uppdatera

Följ oss i sociala medier

facebook.com/iogtnto
Twitter: @iogtnto

Medlemmarna är vår största tillgång

slutet av februari landade resultatet från vår senaste medlemsundersökning i min mejlkorg. Det är alltid lika spännande läsning att få ta del av synpunkter från nästan 1000 medlemmar. Efter genomläsning konstaterar jag att den i stort bekräftar det jag ser, hör och upplever. Vi är nog alla överens om att en folkrörelse är noll och intet utan sina medlemmar och deras engagemang. Och IOGT-NTO har många medlemmar som på alla nivåer ger oerhört mycket av både tid och kraft till organisationen. Andra medlemmar bidrar med punktinsatser för att det passar deras liv och leverne som det ser ut just där och då. I undersökningen uppger hälften av våra medlemmar att de har någon typ av engagemang i organisationen. Ett för IOGT-NTO ständigt pågående engagemang som våra medlemmar genomför varje dag, året runt.

Vem som är ideellt engagerad eller inte, och i vilken omfattning, beror på flera faktorer. Det kan handla om studier, arbete eller familjesituation. Om ekonomi, hälsa eller vart hen bor. Men det kan också bero på om man som medlem blivit tillfrågad och erbjuden att delta. Sammanräknat innebär allt detta engagemang som våra medlemmar ger vårt IOGT-NTO att vi kommer upp i en summa

av 580 050 ideella timmar per år, vilket är en imponerande mängd ideellt arbete. Detta motsvarar arbetet som vi annars skulle behövt avlöna 322 heltidsanställda för att utföra. Läger vi dessutom till de timmar som våra anställda står för så utförs det årligen inom IOGT-NTO ett arbete motsvarande 440 heltidstjänster.

Men det räcker inte med bara engagemang. För att en folkrörelse ska överleva måste den ständigt vara i rörelse. På väg någonstans. För motsatsen är förvaltning. Med en omvärld i ständig förändring innebär förvaltning utan utveckling att man på sikt förvaltar sig till döds. Vi kommer lyckas med att ännu en gång utvecklas med samtiden för vi har medlemmarna, engagemanget och planen. Vi har modet att ännu en gång gå från vad vi är till vad vi vill bli. Det är med andra ord en pigg och aktiv organisation som 2019 fyller 140 år. Tack alla medlemmar för ert engagemang nu och i framtiden.

Johnny Mostacero

"För att en folkrörelse ska överleva måste den ständigt vara i rörelse."

Johnny väljer

Alla medlemmar, med ett särskilt tack till alla er som engagerar er år efter år och som kanske inte får den uppskattning ni borde. Ni är guld värda!

Presidenten i USA, det land som skulle blivit mitt hemland. Nu har jag ännu en anledning att tacka min mor för att Sverige blev mitt fosterland.

Att reflektera över vad som är viktigt i livet och visa uppskattning för dem vi har omkring oss. Jag påminns ständigt om att livet är ändligt.

FÖLJ JOHNNY
Facebook: Johnny Mostacero
Instagram: @johnnymostacero
Twitter: @JohnnyMostacero

IOGT-NTO i Väst när det är som bäst!

IOGT-NTO i Väst består av de tre IOGT-NTO-distrikten Älvsborg, Skaraborg samt Göteborg och Bohuslän. Här nedan hittar du ett axplock av vårens aktiviteter, därutöver händer massor i våra föreningar. Hör av dig om du vill veta mer.

Mer info kan fås av oss som jobbar i Team Väst:

krister.johansson@iogt.se

0733-72 62 41

malin.westergren@iogt.se

0733-72 63 24

winnie.blom-jensen@iogt.se

0701-90 84 61

petra.berghall@iogt.se

0733-83 83 36

robert.kaskas@iogt.se

0733-73 62 44

Välkommen till videokonferens – Mobilisering för internationellt arbete lokalt

Är du medlem i IOGT-NTO och/eller intresserad av internationella frågor?
Alla är välkomna till våra videokonferenser.

Torsdag den 25 april kl 18:00 – 20:30

Tema: SCHYST RESANDE*

Åt organisationen SCHYST RESANDE har **journalisten Joakim Medin** tagit fram rapporten "Welcome to Sin City" – Swedish male sex tourists in prostitution industries abroad. Rapporten handlar om svenska sexköpare i Thailand.

Nu får du chansen att möta Joakim Medin, som kommer att berätta om rapporten och vad som har hänt efter att den släpptes.

Joakim Medin kommer även in på

- Hur kan jag som turist och medmänniska påverka?
- Vad kan jag se och göra?
- Hur påverka alkohol och andra droger.

Vi berörde frågan hösten 2018, nu gräver vi lite djupare.

* Nätverket Schyst resande är ett samarbete mellan Unionen, Childhood, Svenska kyrkan, Fair Action, Hotell- och restaurangfacket, RealStars, IOGT-NTO samt Union to Union.

Dags för nästa träff

Alla är välkomna

Våra videoträffar bygger på både kunskap och social samvaro. Vi träffas lokalt vid distriktets videokonferensanläggning – kontakta ditt distrikt för information om plats, en del distrikt har mer än en anläggning. Gå ihop ett gäng eller kom själv, både medlemmar och de som kanske blir är välkomna.

Tidplan för träffen

Kl 18:00	Samling på distriktens Lifesize anläggning
Kl 18:30	Dagens tema via Lifesize
"52 Borås VR"
Kl 19:30	Fortsatt samtal kring dagens tema utifrån ett lokalt perspektiv
Kl 20:30	Tack för ikväll